

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Tee-Se-Itse-Mielenosoitus

Sosiokulttuurista innostamista nuorisotyössä

Janne Kuitu

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma 210 op

Arvioitavaksi jättämisaika 5/2011

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Janne Kuitu	Sivumäärä 38 ja 22 liitesivua
Työn nimi Tee-Se-Itse-Mielenosoitus – Sosiokulttuurista innostamista nuorisotyössä	
Ohjaava opettaja Juha Nikkilä	
Työn tilaaja Kuopion kaupungin nuorisopalvelut, Jari Väänänen	
Tiivistelmä <p>Tee-Se-Itse-Mielenosoitus oli kaksipäiväinen tapahtuma, jossa yhdistettiin kulttuurisen nuorisotyön menetelmiä ja nuorten osallisuutta sekä vaikutusmahdollisuuksia. Taustalla vaikutti sosiokulttuurisen innostamisen idea. Nuoria aktivoitiin provokatiivisella materiaalilla, osallistettiin sanataiteella ja visuaalisella taiteella sekä tarjottiin mahdollisuus kertoa mielipiteensä videolle. Tärkeintä tapahtumassa oli nuorten osallisuuden kokemus ja ajatusten herättely omaan elämäänsä ja yhteiskuntaankin vaikuttamiseen.</p> <p>Tee-Se-Itse-Mielenosoitus toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Tuotoksena esitetään malli, tapahtumarunko josta voi ottaa elementtejä vastaavanlaisiin osallisuuteen aktivoiviin projekteihin. Opinnäytetyössä kuvaillaan tapahtuman suunnittelua, työryhmää, käytännön toteutusta, tiedotusta ja dokumentointia.</p> <p>Teoriaosuudessa pohditaan nuorisotyöhön liittyvää teoriaa sosiokulttuurisen innostamisen ja kulttuurisen nuorisotyön kautta aina nuorten osallisuuden elementteihin.</p> <p>Lopuksi esitetään arviointia ja kehittämisehdotuksia. Tee-Se-Itse-Mielenosoitus oli kokeellinen, rohkea ja siinä onnistuttiin hyvin yhdistämään taiteen avulla osallistaminen ja nuorten ajattelun herääminen. Se sai laajaa mediahuomiota, johtuen osin provosoivasta toteutustavasta. Kehittämisehdotuksena mainitaan tapahtuman sopivan paremmin pienryhmille avoimen tapahtuman sijaan. Myös olemassa olevat vaikutuskanavat ja -mahdollisuudet on hyvä tuoda esille nuoria kiinnostavalla tavalla.</p> <p>Ennakkoluulottomia, kokeilevia ja rohkeita kulttuurisen nuorisotyön projekteja kannattaa tehdä.</p> <p>Työn tilaaja oli Kuopion kaupungin nuorisopalvelut</p>	
Asiasanat sosiokulttuurinen innostaminen, kulttuurinen nuorisotyö, nuorten osallisuus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Janne Kuitu	Number of Pages 60
Title Do-It-Yourself-Manifestation – Sociocultural animation in youth work	
Supervisor Juha Nikkilä	
Subscriber The Youth Services of the City of Kuopio, Jari Väänänen	
Abstract <p>Do-It-Yourself-Manifestation was a 2-day event that combined cultural youth work and methods of youth participation and youth empowerment. The background idea was sociocultural animation. Youngsters were activated by provocative material and encouraged to take part through lyric/spoken word art and visual art. They were also given the chance to say their opinion on video. The main goals were the experience of participation and the awakening of thoughts of having an influence on one's own life and the society.</p> <p>Do-It-Yourself-Manifestation was carried out as a functional scholarly thesis. The outcome is a model, a framework that can be useful for similar projects activating youth participation. Planning, workgroup, practical arrangements, publicity and documentation are also described in the thesis.</p> <p>The theoretical overview reflects on theories of youth participation and youth work from the point of view of sociocultural animation, cultural youth work and youth participation elements.</p> <p>Finally, an evaluation and suggestions of improvements are given. Do-It-Yourself-Manifestation was an experimental, courageous way to successfully combine arts and youngsters opinions. The project received wide media attention, partially due to the provocative set up. As an improvement suggestion, this kind of activity could be more suitable for small groups instead of being an all-open-event. The existing ways of youth participation should be shown in a way that wakes up the youngsters' interest.</p> <p>Unprejudiced, experimental and courageous projects of cultural youth work are worth carrying out.</p> <p>This functional scholarly thesis was carried out on request of The Youth Services of the City of Kuopio.</p>	
Keywords : Youth participation, cultural youth work, sociocultural animation	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO – SIANPÄÄSTÄ OPINNÄYTETYÖHÖN	5
1.1 TSIMin tavoite	5
1.2 Työnkuvasta teatteriin	6
1.3 Taustaa – markkinarako	6
2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	8
3 TEORIAA – AATTEET ON TSIMIN VAATTEET	10
3.1 Sosiokulttuurinen innostaminen	11
3.2 Kulttuurinen nuorisotyö	11
3.3 Eettisyys nuorisotyössä	12
3.4 Nuorten muuttuva arvomaailma	13
3.5 Kasvattaminen nuorisotyössä	14
3.5.1 Nuorisotyön oppimisympäristöt	15
3.5.2 Ohjausta vai kasvattamista ?	15
3.6 Draamakasvatus	16
3.7 Radikaali kasvatus	16
3.8. Nuorten osallisuudesta	17
4 TSIM SYNTYY JA TOIMII	20
4.1 Tekijät ja työnjako	20
4.1.1 Kulttuuriareena 44	21
4.1.2 Lupa Liikkua	22
4.2 Osa-alueet	22
4.2.1 Sisäänheitto	22
4.2.2 Herättelyhuone	23
4.2.3 Acting Out – huone	23
4.2.4 Juliste/liikennemerkki – huone	23
4.2.5 BB – huone	24
4.2.6 Postikortti	24
4.2.7 Vaikutuskanavat	25
4.3 Aikataulu ja valmistelu	25
4.4 Dokumentointi	27
4.5 Tiedotus	28
4.6 Toimintapäivät	29
4.7 Pienryhmät	29
4.8 Kustannukset	29
5 TSIMIN ARVIOINTIA	31
5.1 Mieluummin pienryhmille	32
5.2 Vaikutuskanavat paremmin esille	33
5.3 Päättäjät – TSIM you ?	33
5.4 Osallisuuden taide nuorisotyössä	34
6 TSIM ELÄÄ !	35
LÄHTEET	36
LIITTEET	39

1 JOHDANTO – SIANPÄÄSTÄ OPINNÄYTETYÖHÖN

”Ensimmäisenä päässä oli visio että sinne pitää saada sianpää ja sitten hakaristi”, nämä lehtihaastattelussa lausumani sanat kuvaavat Tee-Se-Itse-Mielenosoituksen syntyä. Eli halusin toteuttaa tapahtuman jossa heräteltäisiin, ravisteltaisiin nuorten ajatuksia ja osallistavalla taiteella syntyisi mielenilmauksia. Jonkinlainen olemassa olevien nuorten vaikutuskanavien kooste liittyisi mukaan.

Minussa asuva pieni anarkisti halusi ottaa kunnallisen nuorisotyön käsijarrun pois päältä ja kokeilla uutta, etsiä rajoja. Ottaa rohkeasti asioita esille ja katsoa mitä syntyy. Sikoja ja seksiä, natsseja ja väkivaltaa. Kauneusleikattuja, hyväksikäytettyjä valmiiksi pureskeltuja mielipiteitä. Vai omaa ajattelua?

Opinnäytetyössäni lyhennän Tee-Se-Itse-Mielenosoituksen kirjoitusasuun TSIM, näin tekstistä tulee toivottavasti hieman lukijaystävällisempää.

Joulukuussa 2010 vision pohjalta alkoi TSIMin kehittäminen. Idean taustalla vaikuttivat oma kiinnostus taiteeseen sekä kokemus nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen parissa. Luettuani Leena Kurjen kirjan sosiokulttuurisesta innostamisesta huomasin siinä mainittavan juuri niitä ajatuksia jotka olivat muhineet jäsentymättöminä päässäni.

Noihin aikoihin mietin myös aihetta opinnäytetyölleni. TSIMistä tulikin tapahtuman lisäksi toiminnallinen opinnäytetyö. Kokosin työpaikallani tiimin, ja lähdimme ideani pohjalta suunnittelemaan tapahtumaa. Tanssinopettaja Anniina Aunola innostui TSIMistä ja oli tärkeässä roolissa, toimien kanssani ideoijana, koordinaattorina ja innostajana.

1.1 TSIMin tavoite

TSIMin tavoite oli kokeilla ja yhdistää kulttuurisen nuorisotyön perinteiset (ja uudetkin) menetelmät ja nuorten osallisuus sosiokulttuurisen innostamisen otteella. Pää-

määriksi asetettiin nuorten ajattelun herääminen, taiteellisen osallistumisen avulla innostaminen ja osallisuuteen aktivointi.

TSIMille ei asetettu määrällisiä tavoitteita. Vaikka toiminnassa pyrimme laatuun, tärkeimmäksi arvoksi kohotettiin prosessi, nuorten osallisuuden kokemus tai ainakin ajatuksien herääminen.

1.2 Työnkuvasta teatteriin

Työssäni nuorisonohjaajana minulla on kokemusta Kuopion nuorisovaltuuston toiminnasta, olenhan toiminut yhdessä työpaikkani muiden nuorisonohjaajien kanssa heidän mentorinaan, apuna käytännön asioissa tarvittaessa. Toimin myös aloitekanavan (www.aloitekanava.fi) moderaattorina. Työhöni liittyy siis paljon nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen elementtejä.

Kulttuurinen nuorisotyö on pääasiallinen nuorisotyön toimintamuotoni työpaikallani Kulttuuriareena 44:ssä Kuopiossa. Taide eri muodoissaan liittyy olennaisesti työhöni. Itse harrastan teatteria, kokemusta minulla on monen vuoden ajalta eri harrastajateattereista, viimeksi kesäteatterista asuinpaikallani Maaningalla.

1.3 Taustaa – markkinarako

Kuopiossa toteutettiin valtuustoaloitteen pohjalta 2010 Supersyysloma, jonka tavoite oli tarjota lapsille ja nuorille paljon tekemistä syyslomallaan. Liikunta- ja kulttuurilaitosten toiminta, esittelyt tai tapahtumat olivat pääsääntöisesti maksuttomia. Tapahtumia oli useita kymmeniä ja kävijöitä useita tuhansia. Toimijoina olivat kaupungin yksiköiden lisäksi eri järjestöt. Supersyyslomaa markkinoitiin monipuolisesti ja erilaisissa medioissa.

Hyperhiihtoloma jatkoi tätä ideaa palveluiden ja tapahtumien keskittämisestä hiihtolomaviikolle. Merkittävä etu toimijoille oli yhteismarkkinoinnissa, ja myös media huo-

mioi Hyperhiihtoloman eri tapahtumia paljon. TSIM oli osa Hyperhiihtolomaa, ja se nostettiin tiedotuksessa esiin uutena toimintana.

2 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Oma opinnäytetyöni noudattelee Vilkan & Airaksisen (2004, 47-50) kuvausta projektityöstä opinnäytteenä. TSIM kesti tietyn ajan, se suunniteltiin, organisoitiin, toteutettiin ja arvioitiin työryhmässä. Opinnäytetyössäni kuvataan projektin (TSIM) henkilöresursseja, organisaatiota, työskentelyä, tiedotusta, dokumentointia ja kustannuksia. Opinnäytetyön liitteenä on dokumentteina kuvia, lehtileikkeitä, lehdistötiedote, viitteitä internet-sivuille ja dvd - muodossa lyhytelokuva joka on koostettu TSIMin kahden päivän toiminnasta.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistetään käytännön toteutus ja tutkimusviestinnän keinoin toteutettu raportti. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla esimerkiksi käytäntöön suunniteltu opas, perehdyttämiskansio, näyttely, tapahtuma tai vaikkapa kotisivu. (mt., 9-10.)

Toiminnallinen opinnäytetyön kirjallinen osuus muodostuu yleensä johdannosta, jossa kuvataan opinnäytetyön lähtökohdat, tausta ja tarkoitus. Teoria esitetään viitekehyksessä joka antaa pohjaa opinnäytetyölle. Toimintaa tai tuotosta kuvataan osuudessa, jossa selostetaan opinnäytetyön menetelmiä ja työtapoja. Lopuksi esitetään johtopäätöksiä, pohdintaa ja arviointia. (mt., 82-93)

Omassa opinnäytetyössäni kuvailen TSIMin toimintaa ja työtapoja mahdollisia vastaavia projekteja ajatellen. On ehkä helpompaa lähteä suunnittelemaan ja toteuttamaan projekteja tai tapahtumia kun on valmis pohja, jota voi muokata.

Kirjallisen osuuden, raportin lisäksi toiminnallisiin opinnäytetöihin kuuluu produkti eli tuotos. Yleensä produkti on jokin kirjallinen opas tai ohjekirja. Produktin tehtävä on puhutella sen käyttäjä- tai kohderyhmää kun taas raportti selostaa tapahtunutta prosessia, oppimista ja sen arviointia. Opinnäytetyö on osoitus omasta ammatillisesta ja persoonallisesta kasvusta. (mt., 65.)

Toiminnallisen opinnäytetyön kirjallinen osuus muistuttaa kertomusta joka kertoo prosessista, minkä on käynyt kun on opinnäytettään alkanut tekemään suunnittelusta

aina arviointiin. Toiminnallisessa opinnäytetyössä ei välttämättä esitetä tutkimuskysymystä eikä tutkimusongelmaa. Työn tekemistä sen sijaan ohjaa kysymysten asettelu, jonka kautta hahmottaa sitä mitä on tekemässä ja miksi. (mt., 82-93.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä on tärkeää aiheanalyysi eli oma kiinnostus valittuun aiheeseen. Oma kokemus asiantuntijuuden syvenemisestä ja aiheen työelämälähtöisyys, ja mahdollisesti ammattialaa kehittävä ote ovat tärkeitä seikkoja. (mt., 23.) TSIMin tekeminen innosti itseäni, ja innostus tarttui myös työryhmään. Teoriaosuu-
den lukeminen ja kirjoittaminen syvensi ymmärrystäni nuorisotyöstä.

3 TEORIAA – AATTEET ON TSIMIN VAATTEET

TSIMin läpäisevänä ajatuksena on Kurjen (2000, 57) kiteyttämä idea sosiokulttuurisesta innostamisesta kulttuuriryön välineenä. Nuoren arkipäivä, sen kehittäminen ja muutoksen aikaansaaminen kulttuuristen ilmausten avulla. Sosiokulttuurinen innostaminen siis vaikuttaa taustalla, vaikka teoriaa tonkiessani huomaan kaivautuneeni ammatillisen perustehtävän (kulttuurinen nuorisotyö) kautta yhä syvemmälle, eettisiin onkaloihin, nuorten arvomaailman muutoksen kautta tee-se-itse-osallisuuteen.

Tietynlainen anarkistinen näkökulma kiehtoi minua TSIMissä, jonkinlainen aktivointi osallisuuteen. Huomasinkin suunnittelun edetessä pohtivani omaa ammatillisuuttani ja omaa rooliani kasvattajana - kyllä, mielestäni nuorisotyö on kasvattamista. TSIMissä ei mielestäni anneta valmiita vastauksia, vaan herätetään kysymyksiä, mikä on oikein, mikä on väärin ja tarvitseeko, voiko asioihin vaikuttaa? Tarjolla oli olemassa olevia vaikuttamisen kanavia, sekä mahdollisuuksia taiteen avulla sanoa epäkohtia omassa elämässään tai maailmassa.

Mietin muutamankin kerran voiko TSIM provosoida ja ärsyttää niin voimakkaasti kuin se toteutettiin. Pohdin asiaa eettisyyden ja kasvattajuuden kannalta, ja totesin että tavoitteena on ajattelun herääminen ja osallisuuteen innostaminen. Tarvittiin siis herättelyä ja ravistelua jossa voi piillä ajattelun synty. Elämme yhteiskunnassa, sopimus-Suomessa jossa monelta taholta halutaan tuottaa aktiivisia, osallistuvia kansalaisia mutta keinot ovat joko vanhanaikaisia tai valmiiksi pureskeltuja. Mielestäni nuoret eivät ole tyhmiä, he näkevät kyllä milloin tarjolla on näennäisosallisuutta ilman todellista vaikutusmahdollisuutta. Monien nuortenkin eettisyys tai arvot ovat nukukissa, arvomaailma saattaa olla jäsentymätön ja pirstaleinen, kuten teoreettisessa viitekehyksessä todetaan. Miksi vaikuttaa asioihin, kysyy moni nuori - mitä hyötyä siitä on?

Teorian aatteet ja vaatteet pukevat opinnäytetyöni tietynlaiseen taidemielenilmaisujen tai uusien nuorten osallistumismuotojen asuun. Mielestäni nuorten oma tekeminen, tässä-ja-nyt-toiminta on väistämätöntä jotta syntyy uutta osallisuutta. Taide ajattelun synnyttäjänä tai ilmenemismuotona voi siirtää osallisuuden lähemmäksi ih-

mistä, konkretisoida poliittisen halun vaikkapa teokseksi. Tavallaan teorian avulla perustelin itselleni kulttuurisen nuorisotyön osallistavan, uutta luovan idean.

3.1 Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiokulttuurinen innostamisen tavoite on innostaa ihmisiä toimimaan oman elämänsä laadun parantamiseksi. Toimijoina ovat ihmiset itse, subjekteina eivät kohteina. Osallisuus on mukana menetelmänä tai päämääränä, tavoitteena muutos nykytilanteeseen. Yhdessä toimiminen, sosiaalinen kanssakäyminen, arjen kulttuurin luominen ovat toiminnan keskiössä. (Nuorten Akatemia, 2003).

Sosiokulttuurinen innostaminen on metodologinen ja filosofinen tapa tarkastella kasvatusta, koulutusta tai sosiaali- tai kulttuurityötä. Se perustuu toiminnallisiin ja osallistaviin menetelmiin. Sosiokulttuurisen innostamisen avulla saadaan ihmisiä osallistumaan, herätellään tietoisuutta ja organisoidaan toimintaa. Sosiokulttuurinen innostaminen kohdistuu sekä yksilöihin että yhteisöihin. (Nuorten Akatemia, 2003).

3.2 Kulttuurinen nuorisotyö

”Kulttuurinen nuorisotyö on nuoren kasvun tukemista aktiiviseksi kansalaiseksi. Kasvaminen tarkoittaa tässä prosessia, jossa nuori rakentaa itselleen identiteettiä, kokeilee ja ilmaisee sitä eli muodostaa käsityksen itsestään - mitä ovat hyvä ja tärkeät asiat, mikä oikein ja väärin – sekä pyrkii vaikuttamaan ympäröivään yhteiskuntaan näiden käsitysten mukaisesti” (Ruotsalainen 2007, 171).

Edellä olevassa virkkeessä tiivistyy mielestäni hyvin kulttuurisen nuorisotyön tarkoitus ja monimuotoisuus. Itse olen tehnyt kulttuurista nuorisotyötä jo 15 vuotta, ja edelleen pidän sitä tärkeänä, etenkin nuoren oman identiteetin ja minäkuvan kehittymisen kannalta. Työssäni olen saanut toimia kaikkien perinteisten kulttuurisen nuorisotyön toimintamuotojen kanssa ja avulla. Itselle ehkä vahvinta osaamisaluetta on teatteri, johtuen monivuotisesta harrastelijanäyttelijätaustastani.

Perinteiset toimintamuodot kulttuurisessa nuorisotyössä ovat musiikki, teatteri, tanssi ja käden taidot. Musiikki on näistä keskeisin, nuoria itsessään monipuolisesti kiinnostava taidemuoto. Suomessa on edelleen myös vahva teatterin tekemisen perinne. Tanssi on suosittua, joskin pienemmässä mittakaavassa. Perinteisten käden taitojen kuten kuvataiteen, askartelun ja keramiikan rinnalle on nousemassa visuaalinen taide. Siinä pyritään kokonaisvaltaisuuteen, useiden aistien ja taitojen käyttöön. Usein itse prosessi saattaa olla lopputulosta tärkeämpi. Uutena toimintamuotona kulttuuriin nuorisotyöhön on tullut media. Kuvaaminen, kirjoittaminen, editoiminen ja haastattelu nuorten toimintana eri mediavälineisiin on nykyaikaa. Verkko maailma nuorten osallistamisessa kulttuuriin on ehkä viimeisin kulttuurisen nuorisotyön haasteista. (mt., 178-180.)

Erilaiset kulttuurisen nuorisotyön menetelmät vahvistavat nuoren minäkuvan kehitystä. Nuoren subjektiivisuus eli yksilöllisyys korostuu usein kulttuurisen nuorisotyön käsitteellisessä määrittelyssä, mutta kulttuuri on aina yhteiskunnallista, sosiaalista tai yhteisöllistä. Nuorten omissa ryhmissä tai yhteisöissä syntyy ajatuksia, kokemuksia ja näkemyksiä ja asiat saavat merkityksiä. (mt., 175.)

TSIM syntyi halusta tehdä uudenlainen tapahtuma, jossa toimittaisiin kulttuurisen nuorisotyön ja nuorten osallisuuden kentillä. Kuten Ruotsalainen (2007,181) artikkelissaan mainitsee kulttuurisen nuorisotyön tehtävä on olla ennakkoluuloton, kokeileva ja luoda myös poikkitaiteellisia hankkeita.

3.3 Eettisyys nuorisotyössä

Nuorisotyölaki antaa nuorisotyölle puitteet, joiden sisällä voidaan tehdä monenlaista nuorisotyötä. Nuorisotyön arvot löytyvät nuorisolaista, ja se toimii eettisen pohdinnan lähtökohtana. (Rauas 2010, 91.)

Nuorisotyöllä ei kuitenkaan ole omaa eettistä ohjeistusta, usein työntekijä itse joutuu pohtimaan työnsä eettisiä arvoja (mt., 90). Tämän olen myös itse työssäni havainnut, tehdessäni nuorisohjaajan työtä omalla persoonallani, toimien jollain tapaa myös nuorten esikuvana aikuisesta. Kuopion kaupungin nuorisopalveluissa on useaan ot-

teeseen yritetty luoda yhtenäistä eettistä ohjeistusta nuorisonohjaajille, mutta asia on jäänyt puolittiehen, kenties asian monitahoisuuden ja vaikeuden takia.

Nuorisotyöntekijät ovat kasvattajia, joten eettinen kasvatus on osa työn sisältöä. Se tarkoittaa arvojen ja normien siirtämistä ja rationaalisen pohdinnan tukemista sekä ajattelun ja moraalisten perustelutaitojen kehittymistä ja tunneherkkyyden vaalimista. Se on myös persoonallis-sosiaalista kasvamista eli sosiaalisten taitojen ja tunne-elämän kehittämistä. Eettinen kasvatus tukee ihmisen luontaisen kehitysprosessin edistymistä ja auttaa nuorta selkiyttämään omia arvojaan. Nuoren autonominen tukeminen on tärkeää, vaikka kasvatus tapahtuukin vuorovaikutuksessa kasvattajan kanssa. (Rauas 2010, Kallion 2005, 15-22. mukaan)

Nieminen (2007, 33-40.) tiivistää nuorisotyön eetoksen (tässä yhteydessä nuorisotyön luonne ja arvomaailma) viideksi peruskiveksi 1) nuoren vapauden ja vapaaehtoisuuden, 2) nuorten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden kunnioittamisen, 3) nuoren kansalaisuuden vahvistamisen, 4) aikuisten kasvatusoikeuden ja -vastuun sekä 5) nuorisotyön suhteellisen eli relatiivisen arvoperustan sekä moniarvoisuuden.

Nuorisonohjaaja löytää työhönsä mielekkyyttä, jos pystyy perustelemaan itselleen työnsä yhteiskunnallisen tarkoituksenmukaisuuden (Rauas 2010, Räikkä ym. 1995, 19-20. mukaan).

Itse olen työssäni tukeutunut ns. ammatilliseen arvoselkärankaan, johon sisältyy sekä työyhteisön yhteisiä arvoja, omia arvojani sekä yhteiskunnan yleisesti hyväksytyjä arvoja. Osa näistä arvoista on tullut oman kasvun kautta, osa työ- ja elämäkokemuksen kautta sekä myös ns. hiljaisena tietona.

3.4 Nuorten muuttuva arvomaailma

Nykyään harvalla nuorella on selkeä ja jäsentynyt maailmankuva ja arvomaailma. Harva nuori kuuluu selkeästi arvomaailmaltaan yhteen ryhmään. Joissain asioissa nuoret ovat individualisteja, toisissa taas yhteisöllisiä, globaalejakin. Asenteet ja arvot voivat vaihdella tilanteen mukaan. Nuorten asenteissa, arvoissa ja maailmankuvissa

voidaan havaita yhteiskuntakriittisyyttä, kuten myös globalisaatiokritiikkiä. (Helve 2005, 220.)

Nuoruus on myöhäismodernissa yhteiskunnassa pidentynyt, koulu, työelämä ja jopa perhe instituutiona ovat voimakkaassa murroksessa. Nuori on vuorovaikutuksessa näiden asioiden kanssa, ja nykysukupolvella on aivan erilaisia haasteita itsenäistyä ja löytää oma identiteetti. (Kuronen 2010,38.)

Kurosen (2010, Allardtin 1998, 34-53.) mukaan ihmisillä on elämässään valintatilanteita, ja on tehtävä päätöksiä. Erilaiset mahdollisuudet, tapahtumat ja päätökset muokkaavat ajatteluamme ja toimintaamme. Ihmiset ovat aikakautensa lapsia ja heijastavat oman ympäristöään ja aikaansa.

Epävarmuustekijät elämässä vaikeuttavat oman elämän pitkäjännitteistä suunnittelua. Joustavuus, lyhytaikaiset tapahtumat ja hankkeet ovat nykyaikaa. (Kuronen 2010, Baumanin 2000 & 2005 mukaan.) Voidaan puhua elämän pirstaloitumisesta ja jopa ristiriitaisuudesta. Epävarmuus, keskeneräisyyden ja vierauden tunne ovat tulleet jäädäkseen. Elämme alituisen uusien ja outojen asioiden kanssa. (mt., Baumanin 1996 mukaan.)

Toisaalta nuorten arvojen ja maailmankuvan pirstaleisuudessa piilee uusia mahdollisuuksia. Moniarvoisuus, suvaitsevaisuus ja demokratia voivat lisääntyä. Postmodernin individualistisen yksinäisyyden sijaan voi syntyä arvojen moniarvoistumista ja globaalia arvoajattelua. (Helve 2005, 220-221.)

3.5 Kasvattaminen nuorisotyössä

Englanninkielinen käsite education juontaa juurensa latinasta, sanasta ex-dūserē, mikä tarkoittaa ”vetää ulos”. Information tulee sanasta informare eli ”muotoilla sisään”. (Hanhivaara 2009, 63, Venkulan 1994 mukaan.)

Eli kasvatus on tarkoittanut kasvatettavan oman ajattelun ja ilmaisun kehittämistä historiallisessa merkityksessä. Olisiko tässä nuorisotyön kasvatuksen ydin? Osallis-

tavan pedagogiikan elementtejä nuorisotyössä, ainakin puhuttaessa nuorten osallisuudesta. Nämä rakenteet nuorisotyössä eivät riitä, vaan tarvitaan kasvatukseen ja vuorovaikutukseen liittyvän tietoperustan vahvistamista. (mt, 2009, 63.)

Nuorisonohjaajien kasvatuseriaate voitaisiin kiteyttää läsnä ja mukana olemiseksi, rinnalla kulkemiseksi sekä tarvittaessa puuttumiseksi ja tukemiseksi (Korhonen & Nieminen 2010, 6., Cederlöfin 2004, 135. mukaan).

3.5.1 Nuorisotyön oppimisympäristöt

Nuorisotyön oppimisympäristölle on ominaista epämuodollisuus ja non-formaalisuus. Nuorisotyössä kasvatusta on käytäntöön suuntautunutta, vapaaehtoisuuteen perustuvaa mutta kuitenkin tavoitteellista, tietoista ja ohjattua toimintaa. Nuorisotyöntekijät ja vapaaehtoiset ohjaajat innostavat, motivoivat ja auttavat nuoria oppimaan omista kokemuksistaan ja merkityksellisinä pitämistään asioista. Nuorisotyön oppimisympäristö edellyttää tavoitteellisuutta, kasvun ja kehityksen sekä oppimisen ohjauksen riittävää tuntemista nuorisotyössä. (Nieminen 2007, 28.)

Nuorisotyön oppimisympäristöllä tarkoitetaan sellaista nuorisotyön yleistä tehtävää toteuttavaa toimintakokonaisuutta, joka sisältää 1) kasvatustavoitteen, 2) oppimisympäristön rakenteelliset tekijät (kohdeyhmän, sosiaalimuodon, organisointimuodon ja tilan) sekä 3) pedagogisen menetelmän (mt. 2007, 43).

3.5.2 Ohjausta vai kasvattamista ?

Hanhivaara (2009, 61-65.) kirjoittaa artikkelissaan kasvatuksen dilemmasta nuorisotyön määrittelemisessä. Nuorisotyön ammatillisissa tutkinnoissa puhutaan ohjauksesta monen oppiaineen kohdalla. Nuorisotyössä tulisi hänen mukaansa rohkeammin puhua kasvattamisesta. Kysymys on lopulta käsitteistä. Ohjaamisen voi käsittää monitulkintaisena, jolloin avoimeksi saattavat jäädä toiminnan (ohjauksen) kohde, prosessi, menetelmä ja ennen kaikkea tavoite. Jos taas puhutaan kasvatuksesta, asia on yksiselitteisempi. Kohde on ihminen ja tavoitteena kasvun tukeminen. Kasvatus-

tieteen mukaan kasvatusta on inhimillistä toimintaa tarkoituksenaan luoda edellytyksiä monipuoliselle kehitykselle ja kasvulle. (mt., 61-62, Hirsjärveä 1990 mukaillen.)

Hanhivaara (2009,62.) toteaa esimerkiksi kulttuurisen nuorisotyön olevan selkeisiin kasvatuksellisiin tavoitteisiin pyrkivää toimintaa, jolla on merkitystä niin yksilön kuin yhteiskunnan kannalta. Eikö voisi puhua taide- ja kulttuurikasvatuksesta?

3.6 Draamakasvatusta

Draamakasvatusta tehdään kasvatuksellisessa kontekstissa koulussa ja sen ulkopuolella. Koulussa tehtävä teatteri sekä teatteri, jota tehdään koulussa katsottavaksi, kuuluvat draamakasvatukseen. (Korhonen & Østern 2001, 85.)

Draamakasvatusta on kokonaisvaltaista kasvatusta. Sillä voidaan siirtää kulttuurista pääomaa nuorille, samalla rohkaistaan heitä uusintamaan, jopa kyseenalaistamaan kulttuuria ja rakentamaan omaa minuuttiaan. Monien erilaisten taitojen ohella draamakasvatusta toimii eettisyyden, esteettisyyden, sosiaalisen kasvatuksen ja ryhmädynaamisten valmiuksien pelikenttänä. Draamakasvatusta voidaan pitää toisaalta oppimismuotona, toisaalta taidemuotona. Laaja-alaisesti siihen katsotaan kuuluvan perinteiset taideaineet (kirjallisuus, musiikki, kuvataide, käsityöt), visuaaliset taideaineet (media, elokuva), esittävät taiteet (teatteri, draama) sekä tanssikasvatusta. (Heikkinen, 2004, 14-15.)

3.7 Radikaali kasvatusta

Radikaalin kasvatuksen tavoitteita ovat kasvatukseen osallistuvien itsetunnon syventäminen, yhteiskunnallisen tietoisuuden kasvaminen ja oikeudenmukaisuus. Ihmisen toimintakyvyn lisääminen yhteiskunnassa ja politiikassa on radikaalia kasvatusta. Medialukutaidon kehittämistä voidaan pitää tällaisena. Radikaali kasvatusta on huomaania, kasvattaja painottaa yhdenvertaisuutta, yhteistoimintaa ja turvallisuutta. Radikaaliin kasvatukseen kuuluu avoimuus todellisuuden ilmiöihin ja itse kasvatettavaan. Tietoiseksi tuleminen ja muutoksen mahdollisuus ovat radikaalin kasvatuksen keskiössä. (Suoranta 2005, 15-17.)

3.8. Nuorten osallisuudesta

Nuorten osallisuus liitetään käytännössä yleensä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja kansalaiskasvatusta edistävien järjestelmien kehittämiseen (Herranen & Junntila-Vitikka 2010, 1). Osallisuus voidaan määritellä myös osattomuuden vastakohtaksi, nuorten syrjäytymisen ehkäisyksi (mt.,1, Vehviläistä 2006, 81, mukaillen). Toisaalta osallisuus voi olla asenne, joka läpäisee kaiken inhimillisen toiminnan. Tässä korostetaan kasvatuskäytänteiden kehittämistä ja olemassa oleviin rakenteisiin ja nuorten ryhmäsuhteisiin vaikuttamista. (mt.,2010, 1, Hanhivaaraa 2006, 33., ja Kiilakoskea 2007, 13-14. mukaillen.)

Nuorten osallisuudesta käydään myös kriittistä keskustelua. Lasten ja nuorten mukaan ottaminen oman lähiympäristönsä suunnitteluun on edelleen melko harvinaista, perustuen erilaisiin projekteihin, kokeiluihin ja tutkimuksiin. Lasten ja nuorten näkemyksiä ei välttämättä näissäkään toiminnoissa oteta riittävästi huomioon. Näin saatetaan viedä pohjaa lasten ja nuorten kehittymässä olevalta luottamukselta omiin vaikutusmahdollisuuksiin. (Koskinen 2010,48.)

Suomessa nuorisovaltuustot ovat suosituin nuorten kunnalliseen päätöksentekoon osallistumisen muoto. Nuorisovaltuustoiden toiminta vaihtelee tapahtumien järjestämisestä nuorten edunvalvontaan kunnallisessa päätöksenteossa. Myös nuorisopalveluiden kehittäminen voi olla toimintamuotona. (Turkia 2010,53.)

Turkia (2010, 52) toteaa ettei epämuodolliseen osallistumiseen ja vaikuttamiseen ole olemassa vielä vakiintuneita käytäntöjä. Nuorten omat, hetkittäiset heille tärkeät asiat saattavat saada projektin, kampanjan tai elämyksen muodon. Näille on ominaista lyhytjänteisyys. Kun oma asia on saatu sanottua, toiminta lakkaa. Ellei näitä nuorten uusia vaikuttamisen ja osallistumisen muotoja tunnisteta ja tueta, on vaarana nuorten lisääntyvä kokemus halusta olla kuulematta heitä yhteiskunnassa.

Yhdistämällä edustuksellisen demokratiaa ja epämuodollista osallistumista kansalais-toimintaan voidaan parhaimmillaan saavuttaa perinteistä nuorisovaltuustoa parempia nuorten osallisuuden kokemuksia. Tämä edellyttää myös virkahallinnolta ja poliittisilta päättäjiltä halua tunnustaa nuorten yhdenvertaisuus heille ominaisella tavalla. Sitou-

tuminen ja valtautuminen ovat tällaisen mallin keskiössä. Nuorten kuulemisesta siirrytään nuorten toimijuuteen. (mt., 54-55.)

Osallisuuden köyhät mekanismit ovat pahimmillaan tehokas tapa kouluttaa nuorista passiivisia ja osattomia kansalaisia (mt.,55, Matthews 2001 mukaan).

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen polulle voi lähteä innostamalla jostain asiasta, vaikkapa eläinten oikeuksista. Myötävaikuttajana voivat olla oma perhe, kasvuympäristö ja erityisesti ystävät. Kiinnostuminen asioista on aina yksilöllinen kokemus. Toimintamahdollisuudet löytyvät nykyään nopeasti netistä. Eri järjestöt tai ryhmät tiedottavat toiminnassaan netissä ja median osuus tiedon välityksessä eri muodoissaan on merkittävä - hyvässä ja pahassa. Ystävät ja sosiaaliset kontaktit ovat merkittävässä roolissa vaikkapa vapaaehtoistoimintaan lähtemisessä. (Lundbom, 2007,291-292.)

Halu vaikuttaa, olla mukana, tilaisuuksien järjestäminen ja hyöty myöhemmässä elämässä ovat nuorten vaikuttajaryhmien tärkeimpiä motiiveja toimintaan osallistumisessa. Nuoret korostavat käytännöllisiä ja yksilöllisiä päämääriä. (Lundbom 2007, 293, Paakkunaisen ja Myllyniemen 2004, 53-54. mukaan.)

Toimintaryhmissä ja kansalaisjärjestöissä toimiminen on non-formaalia oppimista, ja taidoista voi olla hyötyä monilla elämän osa-alueilla. Sosiaalinen ja kulttuurinen pääoma kasvavat. Aktivismi opettaa osallistujilleen kansainvälisyyttä, innovatiivista ryhmätyötä, kykyä itsenäiseen ajatteluun ja tietotekniikan taitoja. (mt.,293., Lindholmin 2005 mukaan.)

Perinteisten mielenilmauksien rinnalle on nousemassa uutta tee-se-itse toimintaa, jossa suoralla toiminnalla pyritään vaikuttamaan kansalaisvaltioon ja sopimusyhteiskuntaan. Media, globalisaatio ja muuttuvat toimintakulttuurit ulottuvat Suomeenkin.(Paakkunainen 2005,349.)

Ihmiset ja tieto kiertävät erilaisten ryhmien välillä. Pinnanalaiset kontaktit ja taitavat virtuaaliyhteydet ja -viestit pelaavat kevyistä opintopiireistä, kuppiloista ja harrastuspiireistä aina opiskelu- ja työpaikkoihin asti. Mediayhteydet, globaali toimintamaisema ja kollektiivisen mielenilmaisun perinteiden rappio (esimerkiksi merkityksensä menettäneet vappumarssit tai vihreiden entiset häirintäoperaatiot jonkinlaisina ryhmämessuina) antavat puitteet ilmaisulle, jossa omat elämykset, oikeudenmukaisuusko-

kemukset voivat saada tässä-ja-nyt performanssin muodon. Liikkeillä ei ole valmiina demokraattisia tai yhteisiä tiloja, kansallisia tai puolueideo-
logioita, joille ollaan lojaleja. Tie on auki tee-se-itse-toiminnalle, joka
anarkististen mielenilmausten kautta kyseenalaistaa tai ”tuhoaa” raken-
teita ja näin antaa luovaa tilaa uudelle politiikalle. Työväenliikkeen lisäksi
keski-ikäistynyt vihreäliike on menettänyt paikkansa kansalaistoiminnan
ja instituutioiden välissä; poliittiset tilat on siis otettava itse. (Paakkunai-
nen 2005,348-349, Meluccin 1985, 796-801. mukaan.)

4 TSIM SYNTYY JA TOIMII

4.1 Tekijät ja työnjako

Minä olin päävastuussa TSIMin toteuttamisesta. Ideoin sen rungon ja eri vaiheet. Suunnittelin, valmistelin ja toteutin TSIMin yhdessä tiimin muiden jäsenten kanssa. Ja tietysti tein tämän lopputyöni siitä. Tiedotus oli pääosin vastuullani. Samoin postikorttivaiheen ja vaikutuskanavahuoneen valmistelu. TSIMin toiminta-aikana olin vuoroin herättelyhuoneessa roolihahmossa "asunnoton paska" tai sisäänheittäjänä ulko-ovella. TSIMin tiimissä olleiden harjoittelijoiden ohjaaminen ja opastus tarvittaessa oli tehtäviäni, yhdessä Anniina Aunolan kanssa.

Anniina Aunola oli toinen päävastuullinen. Hän on tanssitaitelija ja Kulttuuriareena 44:ssä toimivan Lupa Liikkua - hankkeen vetäjä. Anniina suunnitteli, valmisteli ja toteutti kanssani TSIMin yhdessä muiden tiimin jäsenten kanssa. Erityisesti Anniina vastasi Acting Out - huoneen taiteilijan löytämisestä. TSIMin toiminta-aikana hän opasti ja kannusti nuoria osallisuuteen roolihahmossaan "ikuinen kauneusleikattu nuori". Lisäksi Anniina toteutti pienryhmissään TSIMin idean pohjalta kaksi lyhytelokuvaa yhdessä nuorten kanssa.

Riina Raatikainen oli Lupa Liikkua - hankkeen nuorisotyöharjoittelija. Hän osaltaan suunnitteli, valmisteli ja toteutti TSIMin muiden tiimiläisten kanssa. Riinan vastuulla oli erityisesti herättelyhuoneen videokoosteen materiaalin etsintä ja koosteen valmistelu yhdessä Pasi Ruotsalaisen kanssa. TSIMin toiminta-aikana Riina oli Anniinan apuna opastamassa ja kannustamassa nuoria rooliasussaan "metal-slave".

Maiju Ruuskanen oli Kulttuuriareena 44:n yhteisöpedagogiharjoittelija. Hän suunnitteli, valmisteli ja toteutti TSIMin tiimin jäsenenä. TSIMin aikana Maiju oli Elisan kanssa vastuussa poster/liikennemerkki-huoneesta.

Elisa Partanen oli Kulttuuriareena 44:n työllistetty, koulutukseltaan artenomi. Hän suunnitteli, valmisteli ja toteutti TSIMin tiimin jäsenenä. TSIMin aikana Elisa oli Maijun kanssa vastuussa poster/liikennemerkki-huoneesta.

Juha Räihä, nuorisotyöharjoittelija ei suunnitellut vaan toteutti TSIMin muiden kanssa. Hän oli vuoroin herättelyhuoneessa roolihahmossa "asunnoton paska" tai ulkovoella sisäänheittäjänä.

Johanna Keinänen, tanssitaitelija ja koomikko innostui ottamaan vastuun TSIMin toimintapäivien aikana Acting Out - huoneesta. Hän suunnitteli ja toteutti tämän esittävän taiteen/sanataiteen osuuden.

Pasi Ruotsalainen, kuva-artsaani palkattiin dokumentoimaan TSIM lyhytelokuvan muotoon. Hän myös valmisteli yhdessä Riinan kanssa herättelyhuoneen videokoosteen.

Määrittelimme TSIMiin osallistumisen ikärajaksi 13 vuotta, johtuen provosoivasta ja rankastakin materiaalista herättelyvaiheessa (heräämishuoneessa). Kuvia ja tekstejä oli eläinrääkkäyksestä, ihmisten kidutuksesta, teloituksista ja seksuaalisuuttakin oli esillä. Tietysti aito, osittain verinenkin sianpää oli monille sangen järkyttävä elementti. Muuten riskienhallinnan kannalta kulttuuriareena 44:n henkilökunta oli perehtynyt kiinteistön pelastussuunnitelmaan. Muut Kulttuuriareena 44: työntekijät osallistuivat TSIMin toteutukseen kukin omalla työpanoksellaan.

4.1.1 Kulttuuriareena 44

Kulttuuriareena 44 on Kuopion kaupungin nuorisopalveluiden kulttuurisen nuorisotyön keskus. Se on monipuolinen taiteen harrastus- ja esittämiskaipa. Tilat ja toiminta mahdollistavat kurssi- ja kerhotoiminnan ja erilaisten produktioiden tekemisen. Painotus on lasten ja nuorten taiteessa. Toimijoina ovat talon itsensä lisäksi eri järjestöt, kulttuurin tuottajat, nuorten omatoimiset ryhmät. Kulttuuriareena on myös nuorten oma olohuone, oleilun ja pelailun ohella voi tavata kavereita turvallisessa ympäristössä.

Kulttuuriareena 44:n henkilökuntaan kuuluu 3 nuorisonohjaaja, apunaan työllistetty, siviilipalvelusmies sekä harjoittelijoita/opiskelijoita.

4.1.2 Lupa Liikkua

Lupa Liikkua -hanke on Suomen Kulttuurirahaston rahoittama, Myrsky-projektin hanke jossa halutaan saattaa harrastuksia vailla olevat kuopiolaisnuoret kosketuksiin esittävien taiteiden kanssa.

Tavoitteena on kehittää nuoren luottamusta omaan itseen ja tulevaisuuteen vuorovaikutuksen, ryhmätyön ja itseilmaisun avulla. Omien kokemusten kautta syntyy mahdollisuus tarkastella taidetta ilmiönä ja käyttää taidetta keinona tunteiden käsitteilyyn. Lupa liikkua -hankkeen toteuttavat Itäisen tanssin aluekeskus ja Kuopion kaupungin nuorisopalvelut. Työpajoja ohjaa tanssitaiteilija ja erityisopettaja Anniina Aunola yhdessä eri taiteenaloja edustavien työparien kanssa. Aunolan lisäksi työpajojen vetäjinä työskentelee ainakin musiikin, sana- ja kuvataiteen ammattilaisia.

4.2 Osa-alueet

TSIM jakautui seitsemään vaiheeseen ja jokaisella oli oma tarkoituksensa. Vaiheiden välillä sukkuloi Anniina Aunolan ”ikuinen kauneusleikattu nuori-hahmo” auttamassa ja kannustamassa nuoria osallistumaan eri vaiheisiin, esimerkiksi Acting Out -huoneessa.

4.2.1 Sisäänheitto

Päätimme työryhmässä että TSIM alkaa heti ulko-ovelta sisään tullessa. Rakensimme isoista toriteltoista ja pressuista käytävän, joka johti portaiden kautta yläkerran herättelyhuoneeseen. Heti ovella oli sisään tulijaa vastassa joko minä tai Juha ”asunnoton paska” roolihahmoissamme. Tarkistettuamme nuoren iän ohjasimme hänet vahvasti kannustaen käytävään kohti TSIMIä. Annoimme kävijälle mukaan tyhjän postikortin saatesanoilla : ”se on mahdollisuutesi vaikuttaa itseäsi koskeviin asioihin”.

4.2.2 Herättelyhuone

Herättelyhuoneeseen johti käytävä, jonka varrella oli rohkeita, kantaaottavia ja provosoivia kuvia ja tekstiä. Kuvina oli mm. Hitler (liite 1), Saddam Husseinin hirttokuva (liite 2), kuvia eläinräökkäyksestä, ydinvoiman puolesta (liite 3) ja vastaan kuvia (liite 4), Vietnamilaisen sissin teloituskuva (liite 5) ja naisten raiskausjulisteita (liitteet 6-7). Materiaalia oli myös Seta ry:ltä.

Itse herättelyhuoneen tavoite oli ärsyttää, provosoida, herättää ja luoda kantaaottavaa tunnelmaa. Pimennytyssä huoneessa oli aito sianpää lasilaatikossa, livenä ”asunnoton paska” - roolihahmo majapaikassaan (Janne ja Juha vuoroin sisäänheitäjinä/majapaikassa). Edelleen provosoivia kuvia ja tekstejä oli esillä, käytävän tyyliin. Lisäksi seinällä pyöri video, jossa oli klippejä uusnatseista, YLEn homoillasta, naisten photoshoppauksesta, eläinräökkäyksestä ja kehitysmaiden nälkäänäkevistä.

Herättelyhuone oli tarkoituksella ennen osallistavia vaiheita. Näin luotiin pohjaa mielipiteiden ilmauksille tai ylipäättään ajatuksille.

4.2.3 Acting Out – huone

Johanna Keinänen veti Acting Out - huoneessa työpajaa, jossa pyydettiin lausumaan mikrofoniin kantaaottavia asioita tai jatkamaan Johannan antamia lauseita tyyliin ”minua ärsyttää se että...”. Lauseet kirjattiin ylös ja ne sai myös huutaa tai räpätäkin halutessaan. Lauseista koostettiin kirjoitelmia huoneen seinille.

Acting Out - huoneessa tehtiin esittävää taidetta tarkoituksena tuottaa mielipiteitä. Johanna kannusti nuoria löytämään ja esittämään mielipiteitä ja käytti omaa ammattitaitoaan hienovaraisesti houkutellen ja heittäytyen.

4.2.4 Juliste/liikennemerkki – huone

Tässä huoneessa tehtiin visuaalista taidetta. Tarjosimme mahdollisuuden oman julisteen tekoon tärkeäksi kokemastaan aiheesta. Oman ”liikennemerkkin” teko oli suosittu.

tua, siinä modifioitiin jostain olemassa olevasti liikennemerkistä tai muusta merkistä oma versio, jossa otettiin kantaa. Esimerkkinä muu vaara - merkistä modattiin versio ”varoitusta - mielipiteitä”.

Piirtäminen, maalaaminen ja askartelu olivat pääosassa. Joillekin osallistujille oli luontevampaa ilmaista itseään visuaalisesti.

4.2.5 BB – huone

BB-huoneessa oli mahdollista istahtaa mukavalle nojatuolille ja kertoa ”isolle veljelle” eli videokameralle terveiset tai kantaaottava asia. Tarvittaessa oli mahdollisuus käyttää maskeja ja muuta rekvisiittaa. BB-huoneessa oli vain nuori ja kamera, avustaja kertoi nuorelle systeemin, laittoi kameran päälle ja poistui.

BB-huoneen tarkoitus oli tarjota mahdollisuus yksityisyyteen, halutessaan sai sanoa sanottavansa ilman ryhmän paineita tai esiintymispelkoja.

4.2.6 Postikortti

TSIMin alussa jaettuun tyhjään postikorttiin oli mahdollista piirtää ja/tai laittaa terveisitä haluamalleen ihmiselle. Esillä olivat Eduskunnan kansanedustajat ja Kuopion kaupunginvaltuutetut osoitteineen. Kaupunginvaltuustolle osoitteeksi oli laitettu edustajan nimi/kaupunginkanslia jotta tietynlainen yksityisyyden suoja olisi taattu. Eduskuntaanhan posti menee edustajan nimellä ja eduskunnan osoitteella.

Tyhjässä kortissa oli oikea postimerkki. Sen tarkoitus oli myös osoittaa tietyllä lailla mielipiteen ja mahdollisuuden arvo, mielestäni leima vaikuttaa tässä yhteydessä arvottomammalta.

Postikortti oli valinnan mahdollisuus. Sen sai mukaansa itse postiin laitettavaksi. Tarkoituksena tässäkin aktiivinen osallistaminen. Loppujen lopuksi emme voi tietää kuinka moni kortin lähetti, ja kenelle. Osa heitti kortin postimerkkeineen roskiinkin.

Postikortissa oli myös teksti, jossa kerrottiin mikä TSIM on ja otettiin vastuuvapaus kortin sisällöstä.

4.2.7 Vaikutuskanavat

Viimeisenä vaiheena oli tarjolla tietoa olemassa olevista vaikutusmahdollisuuksista esitteiden, julisteiden ja oppaiden muodossa. Materiaalia oli Aloitekanavan ja Valtion nettikanavista, Kuopion Nuorisovaltuuston toiminasta ja paikallisesta Po1nt - nuorten portaalista. Lisäksi materiaalia oli jaossa Savon Seta ry:ltä ja Oikeutta Eläimille - järjestöltä.

Ohittaessaan samassa talossa olevan Lupa Liikkua - hankkeen toimiston TSIMin päätteeksi nuorelle oli tarjolla esimerkkejä sen toiminnoista ja mahdollisuus ottaa yhteyttä myöhemmin, mikäli ajatus omasta tekemisestä ja taiteesta heräisi (vrt. Lupa Liikkua - hankkeen tarkoitus).

Vaikutuskanavilla pyrittiin tarjoamaan tietoa jo olemassa olevista mahdollisuuksista, vaikkapa oman aloitteen tekemiseen Aloitekanavan kautta.

4.3 Aikataulu ja valmistelu

TSIMin idea syntyi joulukuussa 2010, ja ensimmäinen palaveri asiasta pidettiin tammikuussa 2011, heti ensimmäisellä viikolla. Palavereja pidettiin 2 isompaa ennen varsinaisia TSIMin toimintapäiviä, ja tietysti yksittäisiä asioita hoidettiin ja sovittiin niiden ohessa.

Lupa Liikkua - hankkeen Anniina Aunola kartoitti halukkaita taitelijoita omien verkostojensa kautta, ja löysikin motivoituneen henkilön. Tanssitaiteilija/koomikko Johanna Keinänen halusi osallistua TSIMin toteuttamiseen.

Helmikuussa lyötiin lukkoon Hyperhiihtoloman ohjelma Kulttuuriareena 44:n osalta, ja TSIMin toimintapäiviksi valittiin 8.-9.3.2011. Suunnittelussa otettiin huomioon Kulttuuriareena 44:n muu Hyperhiihtoloman ohjelma ja henkilökunnan organisoitu työsken-

tely ohjelman aikana. Lisäksi tanssitaiteilija Johanna Keinäselle sopivat em. päivät paremmin.

Kuopion nuorisovaltuustoa pyydettiin mukaan TSIMiin ja he lupasivatkin toimittaa materiaalia vaikutuskanavahuonetta varten. Muutama nuorisovaltuustolainen liittyi TSIMin kaveriksi facebookissa. Minulle itselleni oli lievä pettymys ettei TSIM aiheuttanut isompaa osallistumista tai tunteen paloa nuorisovaltuustossa. Ehkä ajankohta oli huono, hiihtolomalla kenties moni lähti reissuun tai oli muuta tekemistä.

Pyysin naapurissa olevalta Savon nuorisotiedotushankkeelta materiaalia aloitekanavasta ja muista nuorten osallisuusasioista TSIMiä varten.

Lähetin helmikuun alussa sähköpostia kolmelle paikalliselle järjestölle, joiden arvelin olevan kiinnostuneita osallistumaan TSIMin toteuttamiseen. Savon Seta ry, Oikeutta Eläimille sekä Amnesty Internationalin paikallisosasto olivatkin kiinnostuneita. Sähköpostissani kerroin TSIMin tavoitteet ja mitä materiaalia järjestöt voisivat lainata käyttöön. Savon Seta ry ja Oikeutta Eläimille toimittivatkin paikalle paljon hyvää ja provosoivaakin materiaalia. Amnesty joutui perumaan osallistumisensa aikatauluongelmiin vedoten.

Lupa Liikkua - hankkeen Riina aloitti herättelyhuoneeseen tulleen videokoosteen materiaalin etsinnän helmikuussa, ja valmisti yhdessä Pasi Ruotsalaisen kanssa sen valmiiksi viikkoa ennen toimintapäiviä. Samalla sovittiin että Pasi tekee TSIMistä lyhytelokuvan.

TSIMin tarvikkeiden, kuten pressujen ja kankaiden hankkiminen alkoi noin kaksi viikkoa ennen toimintapäiviä. Varsinainen rakentaminen päästiin aloittamaan pieneltä osin kolmea päivää ennen tapahtumaa koska Kulttuuriareena 44:ssa oli lauantaina 5.3.2011 iso VOEMA - tanssitapahtuma.

Herättelyhuoneeseen tullut sianpää haettiin paikallisesta Atrian tehtaanmyymälästä perjantaina 4.3. ja valmisteltiin esittelykuntoon. Sianpää piti varata noin kolmea viikkoa etukäteen, koska lähin teurastamo sijaitsee Nurmossa ja tilaus oli ns. erikoistoi-

mitus. Myymälän esimies oli hyvin ystävällinen, kun kerroin hieman mitä tarkoitusta varten sianpää hankitaan.

Maanantaina 7.3. ja varsinkin seuraavana päivänä rakentaminen oli kiivaimmillaan, pressuja ja telineitä laitettiin paikalleen muodostamaan käytävä. Herättelyhuone pimennettiin ja valaistiin. Provosoiva/herättelevä materiaali laitettiin paikalleen. Video heijastettiin seinälle pyörimään non-stopina.

Myös muut tilat valmisteltiin TSIMiä varten. Lopussa meinasi kiire yllättää, onneksi saimme apua myös naapurista, Savon Nuorisotiedotuspisteen Miina auttoi vaikutuskanavahuoneen valmistelussa.

TSIMin purkaminen alkoi välittömästi sen päätyttyä, ja jatkui seuraavana päivänä. Varsinaista omaa palautekeskustelua TSIMistä ei pidetty, vaan sitä arvioitiin työryhmän kesken hiihtolomaviikon muiden asioiden yhteydessä seuraavalla viikolla.

Pyysin erikseen tätä opinnäytetyötä varten viideltä työryhmän jäseneltä ja yhdeltä osallistuneelta nuorelta kirjallisen palautteen (liitteet 8-13). Niitä käsittelen TSIMin arvioinnin yhteydessä.

4.4 Dokumentointi

Alusta asti oli selvää että TSIMistä tehtäisiin dokumenttityylinen lyhytelokuva. Sillä taltioitaisiin nuorten mielipiteet ja TSIMin toteutustapa eri vaiheineen. Muodoksi valittiin dvd, sitä on helppo jakaa päättäjille, Kuopion kaupunginvaltuuston puolueryhmille tai asiasta kiinnostuneille.

Nuori kuva-artesaani Pasi Ruotsalainen taltioi TSIMin molempina toimintapäivinä digivideokameralla ja digikameralla sekä koosti ja editoi niistä lyhytelokuvan. Pasi myös huolehti teostovapaan musiikin lyhytelokuvaan. Sen rakenteen ja tekstin päättivät Janne Kuitu ja Pasi yhdessä.

Kuopion kaupungin kulttuuripalvelut teki netissä olevalle kulttuurikanavalleen jutun Hyperhiihtolomasta, ja TSIM oli siinäkin näkyvästi esillä (liite 14).

TSIMistä on tämän opinnäytetyön liitteinä useita lehtileikkeitä (liitteet 17-19).

4.5 Tiedotus

Tiedotus alkoi facebook-sivun perustamisella 4.1.2011, ajatuksena oli käyttää sosiaalista mediaa paitsi markkinointikanavana niin myös osallisuuden välineenä. Tavoitteessa ei facebook-kavereiden määrällä mitattuna aivan onnistuttu, mutta facebook-sivu oli hyvä olla todentamassa projektia, samoin lisätiedon ja yhteystietojen lähteenä. Ylipäänsä sosiaalisessa mediassa on paljon mahdollisuuksia nopeaan tiedon jakamiseen tai tapahtuma- tai asiamarkkinointiin.

Tietoa TSIMistä jaettiin Kuopion kaupungin nuorisopalveluiden nuorisonohjaajien kuukausipalavereissa, ja myös Hyperhiihtoloma - työryhmän palavereissa.

Hyperhiihtoloman ohjelma julkistettiin Kuopiossa laajasti monissa tiedotusvälineissä, monissa tiedotteissa nostettiin esiin uutuuksina TSIM ja Lay Down and Feel - leffa.

Varsinaisesti julkisuuteen TSIM lanseerattiin 28.2.2011 räväkällä lehdistötiedotteella (liite 15). Alunperin se oli asiallisempi, mutta Anniina Aunolan löytäessä tiedotteen, jonka muutama Lupa Liikkua - hankkeessa oleva nuori oli muokannut, päätimme yhdessä käyttää sitä. Pohdimme toki voiko moinen, asiatonkin tiedote kääntyä meitä vastaan. Lopulta päädyimme siihen että se on TSIMin hengen mukainen, provosoiva ja siinä näkyy nuorten oma kädenjälki. Luotimme siihen että se erottuisi tavan omista lehdistötiedotteista.

Paikallinen pääuutislehti Savon Sanomat nostikin lehdistötiedotteen räväkästi esiin nettisivuillaan (liite 16) ja lehdessä.

Tämän noston Savon Sanomien nettisivulla huomasi myös YLE X:n etusivu-ohjelman toimitus, joka haastatteli minua suorassa radiolähetyksessä tovin tiistaina 1.3.2011.

Ensimmäisenä toimintapäivänä Savon Sanomien toimittaja oli pitkään paikalla, ja haastatteli useita osallistujia ja tekijöitä. Juttu julkaistiin jo seuraavana päivänä, ja kenties lisäsi kiinnostusta TSIMistä (liitteet 17-19).

4.6 Toimintapäivät

TSIM oli käynnissä Kulttuuriareena 44:ssä tiistaina ja keskiviikkona 8.-9.3.2011 klo 14-18 välisenä aikana, yhteensä kahdeksan tuntia.

Toiminta-aika koettiin sopivaksi, sen verran rankkaa eri vaiheiden/toimintapisteiden tekeminen oli. Nuoret käyttivät TSIMin läpikäymiseen aikaa vaihtelevasti, joku käveli sen läpi muutamassa minuutissa, joku taas jäi tekemään liikennemerkkejä yli tunnin ajaksi. Työryhmä ei pitänyt taukoja, eli TSIMiä ei keskeytetty missään vaiheessa toiminta-aikana.

4.7 Pienryhmät

Anniina Aunola teki TSIMin idean pohjalta työtä kahden Lupa Liikkua - hankkeen pienryhmän kanssa ennen ja jälkeen varsinaisten toimintapäivien. Ryhmät toteuttivat kaksi lyhytelokuvaa

4.8 Kustannukset

Kustannuksia TSIMistä tuli palkkakustannukset pois lukien seuraavasti :

- kuva-artesaani Pasi Ruotsalaiselle korvaus kuvauksesta ja editoinnista 540 €
- dvd-r levyt, 20 kpl 40 €
- herättelykuvien A4-kokoiset tulosteet 20 €
- teipit, muovit, tussit, taidetarvikkeet noin 50 €
- postimerkit, 200 kpl 120 €
- sianpää 11,40 €

Pressut, kankaat ja telttakehykset löytyivät omasta takaa, tai lainattiin muilta nuorisotaloilta. Samoin av-välineistö oli Kulttuuriareena 44:n oma. Tilavuokria ei luonnollisesti ole ollut. Lyhytelokuva editoitiin pitkälti Kulttuuriareena 44:n aiemmin tällaista tarkoitusta varten(kin) hankitulla tietokoneella ja editointiohjelmalla.

Markkinointiin ei kulunut toimijatahojen omaa rahaa, TSIM oli osa Kuopion kaupungin Hyperhiihtoloma-tiedotusta. Pasi Ruotsalaisen korvaus sovittiin maksettavaksi Kuopion kaupungin myöntämästä kannustusrahasta, jonka saivat aiemmin 2010 Super-syysloman toteuttaneet tahot (kuten Kuopion kaupungin nuorisopalvelut).

Pari viikkoa TSIMin jälkeen Atrian myymäläesimies soitti ja sanoi että saisimme siinä lahjoituksena, eivät viitsi kuulemma laskuttaa noin pientä summaa.

5 TSIMIN ARVIOINTIA

TSIMin koki 102 kävijää, jaetuista postikorteista päätellen. Kahden päivän tapahtuma sai kiitettävästi mediahuomiota, räväkästä lehdistötiedotteestakin johtuen. Ylipäättään kaikki joille olen TSIMistä puhunut, pitävät sitä hyvänä juttuna. Ilmeisesti asia TSIMin taustalla eli nuorten osallisuus ja nuorten vaikutusmahdollisuudet koetaan tärkeäksi. Ikärajana 13 vuotta koettiin hyväksi, yläikärajaahan TSIMissä ei ollut.

TSIMin arviointia varten pyysin palautetta tekemieni kysymysten pohjalta viideltä työryhmän jäseneltä ja yhdeltä TSIMin läpikäyneeltä nuorelta. Halusin saada vertaisarvioita oman arviointini tueksi. Palautteet löytyvät liitteinä (liitteet 8-13). Mielestäni tämä arviointitapa soveltuu hyvin tähän toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Toisaalta olisi ollut hyvä pyytää palautetta useammalta osallistuneelta nuorelta, koin kuitenkin sen hieman hankalaksi sillä olin itse koko ajan aktiivinen toimija opinnäytetyön tapahtuma-ajan. Liitän kaikkien vertaisarviointit sellaisenaan opinnäytetyöhöni, jotta lukija voi myös itse tehdä tarvittaessa johtopäätöksiä.

TSIMin tavoite oli kokeilla ja yhdistää kulttuurisen nuorisotyön perinteiset (ja uudetkin) menetelmät ja nuorten osallisuus sosiokulttuurisen innostamisen otteella. Päämääräksi asetettiin nuorten ajattelun herääminen, taiteellisen osallistumisen avulla innostaminen ja osallisuuteen aktivointi.

TSIMille ei asettu määrällisiä tavoitteita. Vaikka toiminnassa pyrimme laatuun, tärkeimmäksi arvoksi kohotettiin prosessi, nuorten osallisuuden kokemus tai ainakin ajatusten herääminen.

Kokeellisena projektina, tapahtumana TSIM onnistui tavoitteessaan. Onnistuimme yhdistämään taiteellisen osallistamisen ja nuorten ajattelun herättämisen. TSIMin rohkeaa ja provosoivaa otetta kiiteltiin. Työryhmä koki nuorten innostuvan tuomaan omat mielipiteensä julki. Muistijälkiä jäi varmasti kaikille nuorille, kenties jossain elämänsä varrella he saattavat tarttua hanakammin epäkohtiin ja vaikuttaa omaan elämänsä ja ympäristöönsä (vrt. Kuronen 2010, 36-41.).

Nuorisotyöntekijänä TSIMissä minua ilahdutti että sain tehdä töitä viiden nuoren kanssa, nuorisotyön opiskelijasta kuva-artesaaniin. TSIM on ollut myös heille matka, jossa on opittu ja koettu uutta. Yhdessä Anniinan kanssa kannustimme, innostimme ja ohjasimme heitä tekemään itse, olemaan läsnä ja heittäytymään. TSIMin menetelmät ja ajatukset kulkevat heidänkin mukanaan. Non-formaalia oppimista on siis tapahtunut työryhmässäkin (vrt. Lundbom 2007, 284-298.).

Savon Seta ry:n nuorisotyöntekijä oli kiinnostunut TSIMistä. Hän toi materiaalia sekä herättelyhuoneeseen ja vaikutuskanavahuoneeseen. Hän oli myös pitkään paikalla oman nuorten ryhmänsä kanssa ensimmäisenä toimintapäivänä. Oikeutta Eläimille -järjestö toimitti myös hyvää materiaalia em. huoneisiin. Kunnallisen nuorisotyön näkökulmasta oli kiva ottaa mukaan nuoria aktiivisia oman asiansa järjestöjä. Kun tehdään yhdessä, tullaan tutuiksi. Oikeutta Eläimille järjestikin muutama viikko TSIMin jälkeen tiloissamme oman kasviruoka-kokkipajan nuorille. TSIMin toteutus ja idea saattoivat antaa virikkeitä näiden järjestöjen edustajille.

Kuten toiminnallisissa opinnäytetöissä yleensä käy, myös minulle kirjoittaessani teoriaa TSIMin taustalla vaikuttavat asiat selkeytyivät. Nyt osaisin perustella paremmin työryhmälle TSIMin tavoitteet ja mihin sillä pyritään. Kenties opinnäytetyöni teoriaosuus voi toimia jonkin vastaavanlaisen tapahtuman tai projektin taustana, selkeyttämässä toiminnan tarkoitusta.

5.1 Mieluummin pienryhmille

Parannettavaakin TSIMistä löytyi. Yksittäisen nuoren, joka kävi itsekseen TSIMin läpi oli ehkä vaikea heittäytyä ilmaisemaan itseään sanallisesti tai visuaalisestikin. Kuten vertaisarvioinnissakin todettiin soveltuu tämän tyyppinen vaiheistettu osallistaminen ja herättely paremmin pienryhmissä. Silloin tutussa ryhmässä voi rohkaistua helpommin mielipiteensä ilmaisemiseen. Esimerkiksi koululuokat tai vaikkapa nuorisohjaajien kanssa tulevat pienryhmät voisivat olla TSIMin kaltaisessa osallistavassa toiminnassa helpommin innostettavissa ja ohjattavissa, ainakin taiteen tekemisen kannalta.

5.2 Vaikutuskanavat paremmin esille

Vaikutusmahdollisuuksien esilläolo TSIMissä jäi mielestäni puolitiehen, pelkät esitteet ja julisteet eivät ehkä taiteellisen innostamisen jälkeen tuntuneet kiinnostavilta nuorista. Sinänsä idea olemassa olevien vaikutusmahdollisuuksien esittämisestä on hyvä, ne vain olisi pitänyt tuoda esille samaan tyyliin kuin muut vaiheet TSIMissä. Vertaisarvioinnissa esitettiin ehdotus livehenkilöstä joka esittäisi asiat ja vastaisi kysymyksiin. Kiireessä asiat jäivät puolitiehen ja kriittisenä näpäytyksenä itselleni voisinkin lukea uudestaan lauseen : Osallisuuden köyhät mekanismit ovat pahimmillaan tehokas tapa kouluttaa nuorista passiivisia ja osattomia kansalaisia (Turkia 2010.,55, Matthews 2001 mukaan).

Postikortti-osallisuus jäi myös hämäräksi. Ensimmäisenä toimintapäivänä ei huomioitu riittävästi bb-huonetta ja sen vieressä ollutta postikortti-pistettä. Tähänkin kaivattiin työntekijää kertomaan, kannustamaan ja innostamaan. Toisena toimintapäivänä korjasimme asian.

Tapahtumaan osallistuneelta nuorelta tuli kehittäväää palautetta postikorttien lähettämiseen : nuorille on hyvä selventää kuka päättäjistä on vastuussa eri asioista, kuten opintotuista eläinten kasvatuksen säädöksistä tai vanhusten hullosta. Pelkkä nimilista ei tässä tapauksessa toiminut riittävän hyvin.

5.3 Päättäjät – TSIM you ?

TSIMistä tehdyn lyhytelokuvan esittäminen päättäjille oli yksi alkuperäisistä ajatuksista, maininta tiedotteessa. Sellaisenaan se ei ehkä palvelisi tarkoitustaan, vaan tarvitsisi kertomusta ja teoriaa tuekseen. Kenties kannattaisi toteuttaa ensin enemmän vastaavanlaisia tai yleensä nuorten osallisuuteen liittyviä tapahtumia tai projekteja ja esitellä useampi kerralla. Myös esittämistapaa kannattaa miettiä – nuorten tavalla ja päättäjille ymmärrettävässä muodossa, ettei synny ohimenevää osallisuutta. TSIMiä tehdessä huomasin, että media on kiinnostunut nuoria koskevista asioista kunhan niihin liittyy mediakynnyksen ylittävää asiaa. Ja median avulla saadaan päättäjien huomio varmistettua paremmin.

Ja eettisyyden kannalta mietittynä lyhytelokuvan tekoprosessiin olisi pitänyt osallistaa TSIMin läpikäyneitä nuoria, kysyä mielipiteitä ja lupaakin ehkä tarkemmin – nuorihan ei voinut tietää lyhytelokuvan tyyliä. Tässäkin pohdintaa aiheuttaa nuorisotyön eettisyys, toisaalta pitää tehdä oikein, toisaalta kliininen ajattelu tappaa uutta luovan nuorisotyön hengen (vrt. Nieminen 2007, 21-43).

5.4 Osallisuuden taide nuorisotyössä

TSIMin ajatus kulttuurisen nuorisotyön menetelmien ja nuorten osallisuuden ja - vaikuttamisen yhdistämisestä onnistui hyvin. Mielestäni on tärkeää kokeilla uusia ja innovatiivisia menetelmiä nuorisotyössä. Taiteen avulla voi konkretisoida, luoda näkyväksi mielipiteitä ja ajatuksia. Joillekin nuorille ja lapsille sellaiset käsitteet kuin Lasten Parlamentti ja Nuorisovaltuusto voivat olla vierailta tuntuvia, saatikka osallistuminen niiden toimintaan tavallaan aikuisten mallintaminen kokouskäytäntöjen ja demokraattisten äänestysten muodossa. Osallisuus on mielestäni myös innostumista, ja taide voi olla erittäin innostavaa - tunteita ja omaa ilmaisua. Samansuuntaisia ajatuksia esittää Turkia (2010, 51-56.).

6 TSIM ELÄÄ !

TSIMin idea toteutuu edelleen Anniina Aunolan Lupa Liikkua - hankkeen pienryhmäprojekteissa. Nuorten mielipiteet ja oma osallisuus toimivat lähtökohtana ryhmille, jotka tekevät taiteen keinoin oman näköistään toimintaa. Kaksi lyhytelokuvaa on jo tehty, ja ainakin bussilippujen korkeita hintoja vastaan on hyökätty.

TSIM täytti tavoitteensa kokeiluna, nyt on helpompi näiden kokemusten pohjalta lähteä suunnittelemaan vastaavanlaisia projekteja. Kenties juuri pitkäkestoisempia koska silloin nuorten osallisuus konkretisoituu paremmin ja vuorovaikutus vaikkapa nuorisohjaajien kanssa lisääntyy. Esimerkiksi suunnitellessa vaikkapa nuorten teatteriproduktiota voidaan jo suunnitellessa ottaa esiin TSIMin teorian roolivaatteet ja innostaa nuoria omien ajatusten esilletuomiseen, dialogissa ohjaajan kanssa.

TSIMiä voi myös jalostaa vaikkapa koulujen kanssa tehtäväksi, luokkien ryhmätöinnäksi. Yhteiskuntaopin, non-formaalien oppimisen ja draamakasvatuksen elementtejä TSIMissä on paljon.

TSIMistä jäi työryhmälle hyvä, innostunut ja rohkea mieli. Uutta ja kokeilevaakin tapaa tehdä nuorisotyötä kannattaa tehdä. Olen siis samaa mieltä kuin Ruotsalainen (2007,181), kirjoittaessaan kulttuurisen nuorisotyön ennakkoluulottomasta asenteesta. Opinnäytetyöni on hyvä päättää TSIMiin osallistuneen nuoren sanoihin : ”Voisiko vastaavaan tapahtumaan osallistua toteuttajanakin ?”.

LÄHTEET

- Allardt, E. 1998. Hyvinvointitutkimus ja elämänpolitiikka. Teoksessa J.P. Roos & T. Hoikkala (toim.). Elämänpolitiikka. Helsinki; Gaudeamus, 34-53.
- Bauman, Z. 1996. Postmodernin lumo. Tampere; Vastapaino.
- Bauman, Z. 2000. Liquid Modernity. Cambridge; Polity Press.
- Bauman, Z. 2005. Liquid Life. Cambridge; Polity Press.
- Cederlöf, Petri 2004. Nuorisotyö ja sen haasteet pienissä kunnissa. Helsinki; Nuorisotutkimusseura.
- Hanhivaara, Pirjo 2006. Maailmaa syleilevä osallisuus - osallisuuden suhde kouluun. Nuorisotutkimus (24) 3/2006, 29-38.
- Hanhivaara, Pirjo 2009. Kasvatus nuorisotyössä - väistelyä vai väärinymmärrystä? Nuorisotutkimus (27) 1/2009, 61-65.
- Heikkinen, Hannu 2004. Vakava leikkilisyys. Vantaa; Kansanvalistusseura.
- Suoranta, Juha 2005. Radikaali kasvatus. Helsinki; Gaudeamus.
- Helve, Helena 2005. Nuorten arvojen, maailmankuvien ja katsomusten muutokset. Teoksessa Tommi Hoikkala, Sofia Laine & Jyrki Laine (toim.) Mitä on tehtävä? Nuorison kapinan teoriaa ja käytäntöä. Helsinki; Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 205-222.
- Herranen, Jatta & Junttila-Vitikka, Pirjo. Osallisuuden vai sosiaalisuuden vahvistamista? Nuorisotutkimus (28) 3/2010, 1-2.
- Hirsjärvi, Sirkka (toim.) 1990. Kasvatustieteen käsitteistö. Keuruu; Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Kallio, E. 2004. Kasvatus hajoavassa ajassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

- Kiilakoski, Tomi 2007. Lapset ja nuoret kuntalaisina, 8-24. Teoksessa Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki; Nuorisotutkimusverkosto.
- Korhonen, Pekka & Østern, Anna-Lena (toim.) 2001. Katarsis – Draama, teatteri ja kasvatus. Jyväskylä; Atena Kustannus.
- Korhonen, Vesa & Nieminen, Juha 2010. Nuorten ohjauksen kentät ja monialaisen yhteistyön mahdollisuudet. Nuorisotutkimus (28) 3/2010, 3-17.
- Koskinen, Sanna 2010. Ympäristökansalaisuus on kansalaisuutta tässä ja nyt. Nuorisotutkimus (28) 3/2010, 47-50.
- Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere; Osuuskunta Vastapaino.
- Kuronen, Ilpo 2010. Peruskoulusta elämäkouluun. Nuorisotutkimus (28) 3/2010, 36-41.
- Lindholm, Arto 2005. Maailman parantajat. Globalisaatiokriittinen liike Suomessa. Helsinki; Gaudeamus.
- Lundbom, Pia 2007. Kansalaisaktivismia, oppimista ja uusien toimintamahdollisuuksien etsimistä. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki; Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 284-298.
- Matthews, Hugh 2001. Citizenship, Youth Councils and Young People's Participation. Journal of Youth Studies, 4 (3), 299-318.
- Melucci, Alberto 1985. The Symbolic Challenge of Contemporary Movements. Social research 52: 789-816.
- Nieminen, Juha 2007. Vastavoiman hahmo - nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki; Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 21-43
- Nuorten Akatemia 2003. Julkaisu "Sosiokulttuurinen innostaminen 2003". Viitattu 28.4.2011.
<http://www.nuortenakatemia.fi/Ohjaajalle/Ohjaajan.tukipaketti/Ohjaajakoulutusten.antia>

- Paakkunainen, Kari 2005. Eläkää, rikkokaa itsellenne tila! Vuosituhannen vaihteen anarko-itsehallinnolliset liikkeet ja kuokkavieraat. Teoksessa Tommi Hoikkala, Sofia Laine & Jyrki Laine (toim.) Mitä on tehtävä? Nuorison kapinan teoriaa ja käytäntöä. Helsinki; Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 347-376.
- Paakkunainen, Kari & Myllyniemi, Sami 2004. Ohut kuntakansalaisuus ja uudet linkittäjät: nuoret kunnallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Teoksessa Paakkunainen, Kari (toim.) Nuorten ääni ja kunnantalon heikko kaiku. Nuoret kunnallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Helsinki; Nuorisosiain Neuvottelukunta & Suomen Kuntaliitto & Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto, 10-111.
- Rauas, Minna 2010. Nuorisotyön eettisyys kehittämishaasteena. Nuorisotutkimus (28) 3/2010, 90-94.
- Ruotsalainen, Leena 2007. Kulttuurinen nuorisotyö on kamppailulaji. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Helsinki; Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, 168-184.
- Räikkä, J. & Kotkavirta J. & Sajama 2005. Hyvä ammattilainen. Johdatus ammattietiikkaan. Helsinki: Painatuskeskus Oy.
- Turkia, Heini 2010. Nuorten kuulemisesta kohti nuorten toimijuutta. Nuorisotutkimus (28) 3/2010, 51-56.
- Vehviläinen, Jukka 2006. Nuorten osallisuushankkeiden hyvät käytännöt. Helsinki; Hakapaino.
- Venkula, Jaana 1994. Tiedon suhde toimintaan. Tieteellisen toiminnan ulottuvuuksia, osa 1. Helsinki; Yliopistopaino.
- Vilka, Hanna & Airaksinen Tiina 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä; Kustannusosakeyhtiö Tammi.

LIITTEET

Liite 1

Liite 3

Liite 4

Vietnam, Nguyen Van Lem Teloitus päähän ampumalla

Liite 6

Suomessa
raiskataan
3000 naista
vuodessa

miksi talousrikoksista
saa kovemmat tuomiot
kuin lapsen raiskauksesta?

rangaistus raiskauksesta on
1,5-2,5 vuotta vankeutta,
usein ehdollista...

miten kauan uhri kärsii?

Liite 8

Työryhmän jäsenen arvio TSIMistä

20. huhtikuuta 2011 12.12 Kuitu Janne kirjoitti:

Hejsan!

Kiitos osallisuudestasi TSIMiin. Siitä on jo tovi, toivottavasti et ole ihan kaikkea unohtanut. Kuten tiedät, teen Humanistiseen ammattikorkeakouluun siitä opinnäytetyötä. Mulla meneekin tässä seuraavat 3 viikkoa kirjoittaessa, muun vipellyksen ohella...

Olisi tarpeellista ja hienoa jos voisit vastata mulle noihin kysymyksiin. Niitä käytän opinnäytetyöni raportoinnissa. Samoin voiko nimesi mainita opinnäytetyössä? Siis prosessikuvauksessa (kuka teki mitäkin) - tää ei koske XXX, jolle myös meni kysely. Hän osallistui TSIMiin kokijana, nimeä ei mainita. Laitan kyselyn yhteensä kuudelle henkilölle.

Käyttäkää omia sanoja, omia tuntemuksia. Vastaukset ovat arvokkaita. Pyydän laittamaan vastaukset sähköpostilla, vaikka suoraan kysymysten alle kirjoittaen tai voit kopsata ne wordiin tms. ja laittaa liitteenä.

deadline olis ennen vappua, jotta ehdin ajoissa tekemään homman valmiiksi. Kiitos!

Janne Kuitu

.....

TSIM kysymykset :

1.Oma "roolisi" TSIMissä, eli mitä teit? (kysyn jotta voin laittaa kommentit oikeaan kontekstiin)

Toimin TSIMissä eri rooleissa:

1.Työpari-rooli:

Sitouduin toimimaan idean pääarkkitehti-nuorisotyöntekijän tukena koko prosessin ajan. Toimin työparina myös vieraillevan taiteen ammattilaisen työpajassa, jossa esittävän taiteen keinoin nostettiin esiin nuorten mielipiteitä.

2. Harjoitteluohjaajan-rooli: Ohjasin eri taustaisia harjoittelijoita (yhteisöpedagogi opiskelijoita, työllistämistuella olevia ja yhtä tuottajaharjoittelija opiskelijaa) toimimaan TSIM-tempausta toteuttavassa ryhmässä.

3. Yhteisötaiteilija-rooli

Keskeisin roolini oli toteuttaa TSIMin idealla pidempikestoisia taiteellisia prosesseja. Teimme pienryhmien kanssa erilaisia taiteellisia mielipiteen ilmauksia.

Pitkä kestoisin näistä prosesseista oli mielenilmaus nuorison linja-auto alennuksen palauttamiseksi. Nuoret käsikirjoittivat lyhytelokuvan jossa naamioteatterin keinoin tehtiin mielenosoitus liikkuvaan bussiin.

2.Mihin mielestäsi TSIMissä pyrittiin, mitkä olivat sen tavoitteet?

Nuorten osallisuuden kokemuksen lisääminen. Oivallus omista vaikutusmahdollisuuksista.

3.Onnistuiko TSIM mielestäsi näiden tavoitteiden saavuttamisessa?

Mielestäni kyllä. Varsinaisina toimintapäivinä Kulttuuriareena 44:llä nuorista näki miten he ottaantuivat hämmästelemään, kummastelemaan ja jakamaan mielipiteitänsä kokemastaan.

TSIM-idealla toteutettujen pidempi kestoisten projektien aikana vuoropuhelu niin nuorten, kuin ohjaajien, kuin ympäröivän yhteiskunnan kanssa oli luonnollisesti vielä helpompi saavuttaa.

Liite 8 jatkuu...

4.Olisiko TSIMissä jotain parannettavaa/kehitettävää?

Ajankohtana hiihtoloma oli haasteellinen, kun esimerkiksi yhteistyötä koulujen kanssa ei voinut tehdä. TSIM-polun läpikäyminen sopi hyvin pienille ryhmille, ryhmässä mielipiteen jako aktivoitui ja vuoropuhelu esim. ryhmän mukana kulkeneen nuorisotyöntekijän kanssa mahdollistui. Muutama aktiivinen nuorisotyöntekijä hyödynsi TSIMin tarjoaman mahdollisuuden. Nuorisotyöntekijöiden innostamista lähtemään omien ryhmiensä kanssa kokemaan TSIM, olisi voinut vielä voimakkaammin tehdä.

5.TSIMissä oli eri osa-alueita : ärsykkeet, sanataide/esittävä taide, visuaalinen taide, bb-huone, postikortin lähetyksmahdollisuus ja vaikutuskanavien esilläolo. Toimivatko ne mielestäsi? Muuttaisitko jotain?

Eryityisesti Sanataide/esittävän taiteen osio oli haasteellinen toteuttaa jos TSIM-polkua kulki paljon yksittäisiä kokijoita. Yksin sanataidetuokioon tupsahtava nuori saattoi hämmentyä tullessaan keskelle tilannetta jossa toiset jo täyttä häkää huutavat mikrofoniin omia mielenilmauksiaan, vaikka hänelle tulikin heti "ryhmäänsaattelija" kertomaan mistä on kyse. Logistiikkaa polun kulkemisessa ja työpajasta toiseen siirtymisessä voisi kehittää edelleen siihen suuntaan, että TSIM koetaan porukalla. Yksin kulkijat eivät havaintoni mukaan samalla tavoin viihtyneet missää pisteessä kun taas porukalla kulkevat saattoivat jopa palata polkua taaksepäin kokemaan jotain uudestaan.

6.Kenelle mielestäsi TSIM soveltuu (kohderyhmä) ?

Kuten edellä mainitsin, pieni nuorten porukka joka tulee yhdessä kokemaan TSIMin sai siitä ehkä eniten irti. Ikäraja oli mielestäni TSIMissä hyvä yli 13 -vuotiaat, ärsykemateriaalin ollessa osaltaan aika haastaavaa.

7.Mikä oli TSIMissä mielestäsi parasta ?

Yllättävyys. Se, että nuorisotalolle hengaamaan tuleva pääsee/joutuu kokemaan jotain jännittävää ja arjesta poikkeavaa. Nuorille tutujen nuorisotyöntekijöiden heittäytyminen provosoiviin rooleihin oli mielestäni aivan mahtavaa! Usko itsestä lähtevään muutoksen mahdollisuuteen ei koskaan saa tarpeeksi vahvistusta. TSIM toi sitä.

8.Vapaa sana, kirjoita mitä muuta haluaisit TSIMistä sanoa

Toivoisin TSIMille jatkoa. Olisi mainiota jos tempaus olisi mahdollista uusia esim. jossain toisessa tilassa joka toisi uusia kokijoita. Toivoisin myös, että TSIMin idealla toteutettaisiin jatkossakin myös pitkäkestoisia prosesseja, jossa nuoret saavat alusta loppuun suunnitella mikä on se epäkohta johon he haluaisivat muutosta ja miten tämä epäkohta tuodaan yleiseen tietoisuuteen.

Liite 9

Työryhmän jäsenen arvio TSIMistä

TSIM kysymykset :

1.Oma "roolisi" TSIMissä, eli mitä teit? (kysyn jotta voin laittaa kommentit oikeaan kontekstiin)

Visuaalisen pajan ohjaus.

2.Mihin mielestäsi TSIMissä pyrittiin, mitkä olivat sen tavoitteet?

Herättelemään nuoria ajattelemaan asioita. Minkälaisessa maailmassa me eletään. Mikä on pielessä, mihin halutaan muutosta, mikä ärsyttää..

Tavoitteena oli varmaankin myös saada heräteltyä nuoria vaikuttamaan asioihin. Ei pidä vain tyytyä tilanteeseen, koska siihen ei muka voisi vaikuttaa.

3.Onnistuiko TSIM mielestäsi näiden tavoitteiden saavuttamisessa?

Mielestäni kyllä. Monilla oli tuli "mielipiteet pintaan" ärsykkeiden avulla. TSIM oli sellainen tapahtuma/ympäristö jossa sai ja pitikin tuoda mielipiteensä ilmi.

4.Olisiko TSIMissä jotain parannettavaa/kehittävää?

Itse koen että tämä videokooste -asia olisi pitänyt ottaa selkeämmin esille. Tai oikeastaan vaikea sanoa miten se on matkan varrella ihmisille avautunut, koska itsehän lähinnä piileskelin taidepajalla..

Mietin tässä sitä, että tuliko kävijöille riittävän selkeästi esille se, että tapahtumat dokumentoidaan ja niistä tehdään kooste joka esitetään päättäjille. Tässä oli nimittäin erittäin hyvä mahdollisuus saada ajatuksiaan julki.

Tapahtuman aikana tuli mieleen, että olisi ollut hienoa jos joku olisi toiminut kaduilla sisäänheitäjänä (tottakait visuaalisena henkilönä TSIM -tyyliin). Olisiko sieltä saatu houkuteltua enemmän kävijöitä/kokijoita?

5.TSIMissä oli eri osa-alueita : ärsykkeet, sanataide/esittävä taide, visuaalinen taide, bb-huone, postikortin lähetysmahdollisuus ja vaikutuskanavien esilläolo. Toimivatko ne mielestäsi? Muuttaisitko jotain?

Hankalaa sanoa kun en päässyt kaikkea näistä seuraamaan aktiivisena. Esimerkiksi sanataide/esittävä taide oli juuri sellainen. BB- huone oli mielestäni todella hyvä keksintö. Nimenomaan juuri se, että huoneessa sai olla yksin eikä ollut paineita muista henkilöistä. Asiat tulivat esille varmasti juuri sellaisina kun mielenosoittaja ne ajatteli. Postikortin lähettämässä oli ainakin ensimmäisenä päivänä jotain epäselvyyksiä, joten se ei oikein toiminut. Toisena päivänä ohjaus korttien suhteen oli jo huomattavasti parempi. Vaikutuskanavat olisivat voineet olla mielestäni paremmin esillä. Ilmeisesti siellä ei ollut ketään ihmisiä konkreettisesti kertomassa asioista? Itse ainakin mieluummin kuunteleisin jonkun ihmisen suusta ne faktat, kuin etsisin itse lappusista. Eli siellä olisi kannattanut olla henkilöitä ohjaamassa/kertomassa näistä asioista.

6.Kenelle mielestäsi TSIM soveltuu (kohderyhmä)?

Minusta se sopisi kaikille. Tietenkin ottaen huomioon ikärajan. Nuorisoon rajaten sanoisin että yli 16 -vuotiaille, tai he olisivat ainakin aktiivisempia TSIMiläisiä. Heillä alkaa olla innokkuutta enemmän ja mahdollisesti haluakin vaikuttaa asioihin. Nuoremmat eivät vielä suhtaudu niin kiihkeästi asioihin.

7.Mikä oli TSIMissä mielestäsi parasta ?

No tottakait ärsykehuone! Vaikka pitäs kait sanoa tähän että posteripaja, mut kyllä se ärsykehuone silti voiton vie. Omalla karmivalla tunnelmallaan sianpäineen. TSIMin rakentelu oli myös kivaa. Olisi ollut niin mukava olla jonkun toisen saappaissa, joka kävelee rappusia ylös tietämättä mitä vastassa on. Se jännitys olisi ollut mukava kokea!

8.Vapaa sana, kirjoita mitä muuta haluaisit TSIMistä sanoa?

Hauskaa oli, vaikkakin aika kiire tuli rakentelun kanssa loppua kohden. Pajan pyörittäminen oli kivaa ja ihmiset mukavalla asenteella liikenteessä.

Liite 10

Työryhmän jäsenen arvio TSIMistä

1.Oma "roolisi" TSIMissä, eli mitä teit? (kysyn jotta voin laittaa kommentit oikeaan kontekstiin)

Toimin ns. "yleis-assistenttina". Toimin sisäänheittäjänä TSIM -kierroksen sisäänkäynnillä ja ohjasin kierroksella olevia nuoria heidän siirtyessään pisteeltä toiselle. Toimin myös pajoissa eräänlaisena vertaiskokijana.

2.Mihin mielestäsi TSIMissä pyrittiin, mitkä olivat sen tavoitteet?

TSIMissä pyrittiin herättämään nuoria ajattelemaan ympärillä olevaa todellisuutta kriittisesti, sekä tiedostamaan omat mahdollisuutensa vaikuttaa.

3.Onnistuiko TSIM mielestäsi näiden tavoitteiden saavuttamisessa?

Kyllä, sillä suurimmasta osasta kävijöitä saattoi nähdä eräänlaisen innostuksen ja heräämisen. Osa kävijöistä myös antoi hyvää palautetta TSIMistä poistuessaan.

4.Olisiko TSIMissä jotain parannettavaa/kehitettävää?

TSIM toimi hyvin juuri sellaisena kierroksena, jollaisena se oli toteutettu. Kävijöistä olisi tosin voinut muodostaa eräänlaisia pienryhmiä, tällöin työpajat olisi voinut toteuttaa hallitummin. Esim. kaveriporukoissa TSIMiin tulevat kävijät näyttivät saavan kokemuksesta enemmän irti.

5.TSIMissä oli eri osa-alueita : ärsykkeet, sanataide/esittävä taide, visuaalinen taide, bb-huone, postikortin lähetyismahdollisuus ja vaikutuskanavien esilläolo. Toimivatko ne mielestäsi? Muuttaisitko jotain?

Osa-alueet toimivat sekä yksittäin, että kokonaisuutena. Yllä mainitusta kävijöiden ryhmäytymisestä olisi saattanut olla apua varsinkin sanataide -pajassa.

6.Kenelle mielestäsi TSIM soveltuu (kohderyhmä) ?

Yli 13 -vuotiaalle ärsykkeiden sisällön vuoksi, TSIM soveltuu erityisesti nuorille, mutta miksipä ei aikuisillekin.

7.Mikä oli TSIMissä mielestäsi parasta ?

Kokonaisuus. Ensin ravisteleva ärsykehuone, sitten sen purkaminen sanoin ja visuaalisin keinoin, sekä konkreettisesti vaikuttamalla joko postikortilla tai liittymällä johonkin lopuksi esitellyistä järjestöistä.

8.Vapaa sana, kirjoita mitä muuta haluaisit TSIMistä sanoa?

Toivottavasti TSIM saa jatkoa jossain muodossa, sillä nuorten havahtuminen vaikuttamaan ympäröivään maailmaansa on tärkeä asia.

PS. Nimeni saa julkaista opinnäytetyössä.

Liite 11

Työryhmän jäsenen arvio TSIMistä

1.Oma "roolisi" TSIMissä, eli mitä teit? (kysyn jotta voin laittaa kommentit oikeaan kontekstiin)

Vedin nuorille liikkeeseen ja sanalliseen ilmaisuun perustuvaa työpajaa ns. "kanavointihuoneessa", jossa oli tarkoitus kanavoida edellisessä huoneessa mahdollisesti syntyneet tunteet ulos liikkein tai sanoin.

2.Mihin mielestäsi TSIMissä pyrittiin, mitkä olivat sen tavoitteet?

Pyrkimys oli rohkaista nuoria ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan, ja valaa uskoa siihen, että maailmaan voi vaikuttaa.

3.Onnistuiko TSIM mielestäsi näiden tavoitteiden saavuttamisessa?

Mielestäni kyllä. Tapahtuman suorasukainen ja provosoiva estetiikka oli ehkä toisille liikaa, mutta mielestäni tämän tyyppisen tekemisen kokeilu oli kannatettavaa.

4.Olisiko TSIMissä jotain parannettavaa/kehitettävää?

Pohtisin sitä, miten nuoria saisi enemmän paikalle.

5.TSIMissä oli eri osa-alueita : ärsykkeet, sanataide/esittävä taide, visuaalinen taide, bb-huone, postikortin lähetyshetki ja vaikutuskanavien esilläolo. Toimivatko ne mielestäsi? Muuttaisitko jotain?

Esittävän taiteen osalta toimisi ehkä paremmin konsepti, jossa jonkun ryhmän kanssa voitaisiin tehdä hieman pidempään hommia rauhassa ja yksityisemmin, niin että syntyisi luottamus ja rohkeutta itsensä ilmaisuun. En tiedä miten tämän käytännössä toteuttaisi TSIMin kuviossa, kun oli ideana, että väki kulkee tapahtuman läpi. Tietysti koko hommaan vaikuttaisi, jos paikalla olisi enemmän väkeä, moni rohkaistuisi isomman porukan imussa.

6.Kenelle mielestäsi TSIM soveltuu (kohderyhmä) ?

13-24-vuotiaat nuoret ja heidän vanhempansa ja muut läheiset aikuiset.

7.Mikä oli TSIMissä mielestäsi parasta ?

Riskinotto ja rohkea ajattelun pohja.

8.Vapaa sana, kirjoita mitä muuta haluaisit TSIMistä sanoa?

Oikeasti tarpeellinen tapahtuma. Ilmaisujuttuja vetäessä huomasi selvästi, miten todella vaikeaa monelle on pukea ajatuksiaan ilmaistavaan muotoon ja miten arvokas kokemus sellaisessa onnistuminen on. Parhaimmillaan TSIMistä voi saada todisteita siitä, että maailmaan voi vaikuttaa.

Liite 12

Työryhmän jäsenen arvio TSIMistä

1.Oma "roolisi" TSIMissä, eli mitä teit? (kysyn jotta voin laittaa

kommentit oikeaan kontekstiin)

Olin mukana TSIM:ssä heti alusta lähtien, kun hiihtoloman suunnittelupalaverissa Jannella syntyi idea toteuttaa Tee-Se-Itse-Mielenosoitus osana hiihtoloman tapahtumia. Olin mukana suunnittelussa (taide- ja kulttuurikasvatuksen osallistavat menetelmät) harjoittelun aikana, mutta mukana olemiseni jäi vähemmälle ollessani taas kontaktiopetuksessa Joensuussa. Anniina Aunolan kanssa pidimme myös yhteyttä asian tiimoilta. Yhdessä Elisan kanssa teimme paljon materiaalia herätyshuoneeseen. Olisin halunnut olla enemmän mukana suunnittelupalavereissa, mutta joko aikataulut tai ilmoittaminen palavereista eivät olleet kunnossa! Olin TSIM:ssä koko ajan mukana sen toteutusviikolla, kasaamisessa ym. ja Itse tapahtuman huippuhetkillä vastasin Elisan kanssa visuaalisen taiteen pajasta.

2.Mihin mielestäsi TSIMissä pyrittiin, mitkä olivat sen tavoitteet?

TSIM:ssä pyrittiin mielestäni rohkaisemaan nuoria ja muita antamaan mielipiteensä, ja herättelemään ajattelemaan! TSIM:ssä pyrittiin tarjoamaan erilaisia mahdollisuuksia antamaan mielipiteitä ja kertomaan asioista, jotka ärsyttää, mietityttää, ilostuttaa, v***uttaa, rakastuttaa, ihastuttaa jne!

3.Onnistuiko TSIM mielestäsi näiden tavoitteiden saavuttamisessa?

Mielestäni onnistuimme tavoitteiden saavuttamisessa hyvin. Lehdistökin oli kiinnostunut TSIM:stä.

4.Olisiko TSIMissä jotain parannettavaa/kehitettävää?

TSIM toimi mielestäni hyvin ja näimme kaikki suuren vaivan projektista. TSIM:n suunnittelun, ja valmisteluun osallistuvan työporukan olisi voinut selvittää aikaisemmin, niin ei olisi tullut niin kamala kiire. TSIM toimi hyvin kokonaisuutena, nuorille oli hieman vaikeaa ilmaista itseään, hieman vanhemmille osanottajille se oli helpompaa, mutta ideahan olikin herätellä!

5.TSIMissä oli eri osa-alueita : ärsykkeet, sanataide/esittävä taide, visuaalinen taide, bb-huone, postikortin lähetyismahdollisuus ja vaikutuskanavien esilläolo. Toimivatko ne mielestäsi? Muuttaisitko jotain?

Herätehuone oli mielestäni todella hyvä, ja se toimi mielestäni ajatusten herättäjänä toosi hyvin. Esittävän/sanataiteen osa-alue jäi minulle hieman hataraksi, koska olin koko ajan vastaamassa Elisan kanssa visuaalisesta pajasta. Mutta näin erään ryhmän tekemän räppisanoituksen, ja se oli sille porukalle toiminut hyvin ainakin :) (kasipallon porukka, jonka kanssa olin paljon tekemisessä Nuorten Palvelun harjoitteluni aikana). Visuaalisessa pajassa oli paljon kävijöitä, ja viime hetkillä keksimämme liikennemerkki askartelu oli loistava pajaan. BB-huone toimi myös hyvin, jopa mielestäni yllättävän hyvin, koska se oli aika rohkea! Postikortin lähettämismahdollisuus oli hyvä ideana, mutta toteutuksesta en ole täysin varma, menikö kortit oikeasti perille? .. Vaikutuskanavien esillä olo oli myös ehkä hiukan laimea, epämääräinen kasa papereita pöydällä ehkäpä? .. Mitäpä minä tietysti sanomaan täysin, koska en ollut siellä katsomassa, kun olin kiinni askispajassa.

6.Kenelle mielestäsi TSIM soveltuu (kohderyhmä) ?

Mielestäni TSIM soveltuu, niin kuin oli ilmoitetukkin 13-vuotiaasta ylöspäin. Eikä pelkästään nuorille vaan myös vanhemmille!.

Liite 12 jatkuu...

7.Mikä oli TSIMissä mielestäsi parasta ?

Työporukka oli loistava, jonka kanssa oli mukavaa työskennellä. Koko projektia oli kivaa tehdä, suunnitella ja kasata, mutta parasta oli että nuoret oikeasti antoivat mielipiteitään!

8.Vapaa sana, kirjoita mitä muuta haluaisit TSIMistä sanoa?

Visuaalisen taiteen pajassa oli loistava idea ottaa liikennemerkki-askartelu osaksi pajan toimintaa. Se toimi hyvin!

Ja Isolso Kiitos kaikille mukana olleille, erityisesti huikealle työporukalle! :)

Toivottavasti sulle on jotain iloa näistä vastauksista! Ja nimeni voi mainita siellä missä vuan tarvihee :) -Maje

Liite 13

TSIMiin osallistuneen nuoren arvio

Tässä olisi näitä pyytämiäsi vastauksia:

TSIM kysymykset :

1.Oma "roolisi" TSIMissä, eli mitä teit? (kysyn jotta voin laittaa kommentit oikeaan kontekstiin)

Olin TSIMissä osallistujana, eli koin tapahtuman täysin siihen tutustumatta etukäteen.

2.Mihin mielestäsi TSIMissä pyrittiin, mitkä olivat sen tavoitteet?

TSIMissä oli tarkoitus herättää ihmisten, etenkin nuorten halu vaikuttaa ja herättää kysymyksiä ja intoa pohtia asioita ja pyrkiä vaikuttamaan tällähetkellä tapahtuviin asioihin. TSIM toimi myös äärimmäisen hyvänä keinona nuorille tuoda asioita esille, joita he eivät ehkä olisi muussa yhteydessä päässeet esittämään tai tekemään.

3.Onnistuiko TSIM mielestäsi näiden tavoitteiden saavuttamisessa?

Mielestäni TSIM tavoitti kohteensa loistavasti sijintinsa ja toteutusmuotonsa ansiosta. TSIM oli matalan kynnyksen tapahtuma, johon kuka tahansa pystyi osallistumaan ilman mitään velvoitteita ja kokemaan asiat omalla tavallaan.

4.Olisiko TSIMissä jotain parannettavaa/kehitettävää?

Tapahtumaa olisi voinut tuoda enemmän ihmisten tietoisuuteen.

5.TSIMissä oli eri osa-alueita : ärsykkeet, sanataide/esittävä taide, visuaalinen taide, bb-huone, postikortin lähetyksmahdollisuus ja vaikutuskanavien esilläolo. Toimivatko ne mielestäsi? Muuttaisitko jotain?

Ärsykkeet toimivat mahtavasti, aihealueet olivat ajankohtaisia ja koskettavia (seksuaalisuus, väkivalta, eläinten oikeudet ja räikkäys). Sanataide toimi myös hyvin, kun se oli sijoitettu heti ärsykkeiden jälkeen, jolloin osallistujilla oli varmasti sanottavaa ja mielipiteitä asioista. Visuaalinen taide ja bb-huone olivat myös toimivia, joskin BB-huone olisi voinut olla selvästi omana pisteenä (itselle jäi kuva, että se kuului kylttien askartelun ja postikorttien yhteyteen). Vaikutuskanavat olisivat voineet olla myös enemmän esillä, samoin kuin postikortin lähettämisen yhteydessä olisi voinut mainita sillähetkellä istuvan hallituksen jäsenet ja kuka vastaa mistäkin osallistujia koskevista säädöksistä (opintotuki, eläinten kasvatuksen säädökset, vanhusten huolto yms.).

6.Kenelle mielestäsi TSIM soveltuu (kohderyhmä) ?

TSIM soveltuu mielestäni kaikille yläaste ikäisistä aina korkeakouluopiskelijoihin, joita pitäisi rohkaista vaikuttamaan ja tuomaan omat näkemyksensä esille.

7.Mikä oli TSIMissä mielestäsi parasta ?

En osaa eritellä eri osa-alueita, sillä tapahtuma toimi äärimmäisen hyvin kokonaisuutena kaikki osa-alueet yhdistettynä.

8.Vapaa sana, kirjoita mitä muuta haluaisit TSIMistä sanoa?

Voisiko vastaavaan tapahtumaan osallistua toteuttajakin?

Liite 14

<http://k.kuopio.fi/arkisto> > hypehiihtoloma kuopiossa, viitattu 21.4.2011

The image is a screenshot of a website page. At the top, there is a logo for 'Kulttuurikanava' featuring a stylized 'K' and silhouettes of people. Below the logo is a navigation bar with links: 'Etusivu', 'Videot', 'Ajankohtaista', 'Arkisto', and 'Info'. The main content area has a title 'Hyperhiihtoloma Kuopiossa' and a subtitle 'Katso mitä kaikkea kuopiolaiset nuoret ehtivät tekemään hiihtolomaviikolla.' Below this is a video player showing a scene with people in a dark room, possibly a museum or gallery. The video player has a progress bar and a timestamp of 2:40. At the bottom of the page, there is a footer with the text 'K-kanava'.

Liite 15

TSIM lehdistötiedote

Mikä jurppii?! Onko maailmassa havaittavissa jokin huutava ^{PULI} vääräys tai ärsyttävä epäkohta? Tekeeko mielesi ~~puhuta?~~ ^{NURMAAN} ~~puhuta?~~ ^{RUNNATA}

Osallistu TEE-SE-ITSE-~~MIELENOSOITUKSEEN!~~

Tee-se-itse-mielenosoitus tarjoaa juuri Sinulle mahdollisuuden saada ^{pillua} ~~äänesi kuuluville~~. Jos mieltäsi kaihertaa jokin asia, josta tahdot mieltäsi ^{pahoittaa} ~~osoittaa~~, **Tee-se-itse-mielenosoitus** on juuri sinua varten! Tavan ^{homo} "mielenosoituksen" tekemiseen voit ^{valita} ~~valita~~ aivan itse, se voi olla räväkkä ^{homo} performanssi yleisellä paikalla, tai ihan vaan suoraa huutoa kameralle.

Nuorien mielenilmaukset kootaan yhteen ja esitetään Kuopion ^{rullatuolimessuilla} kaupunginvaltuustolle videomuodossa tai jopa livenä. Päättäjillä ei ole tästä ^{PASKASTA} ~~kaikesta~~ vielä aavistustakaan, mutta yllätys tulee olemaan kolossaalinen!

Tee-se-itse-mielenosoitus alkaa tästä hetkestä, aktivoituu toden teolla hiihtolomalla 7.3 - 11.3.2011 ja huipentuu "mielenosoitusten" esittämiseen päättäjille keväällä 2011.

Juuri tälläkin hetkellä **Tee-se-itse-mielenosoituksen** Facebook -sivut ^{OVAT PERSEESTÄ} tarjoavat mahdollisuuden tuoda omia ideoitaan julki, ja keskustella niistä muiden kanssa. Ja jos et itse ole innokas tekemään mielenosoitusta itse, voit ^{Ryyrytää} ~~töki~~ vain keroa ideasi sen toteuttamiseen. Sivut löytyy FB:stä hakusanalla ^{WHITE POWER} ~~"TSIM Kuopio"~~ ^{IN Finland}.

^{Ja} Hiihtoloman aktiivisista päivistä voidaan tässä vaiheessa mainita ^{ryryraaminen} heräämishuone, mielenosoitushuone ja kanavahuone – mukana myös 3kk ^{RYYPPYPUTKI} ~~vanha~~ hampurilaisateria, siianpää, homofobia, hakaristi ja paljon muuta. ^{PASKAA}

Haluatko mukaan? Aivan varmasti!

Liite 16

<http://www.savonsanomat.fi/uutiset/kotimaa/osallistu-tee-se-itse-murhaan/650654>, viitattu 21.4.2011

Katso uskomaton lehdistötiedote: Osallistu Tee-Se-Itse-MURHAAN!

A A

1.3.2011 07:50(Päivitetty 1.3.2011 08:03) Kuva : Hanna Linnove

Riina Raatikainen Lupa liikkua -projektista ja Kuopion kaupungin nuoriso-ohjaaja Janne Kuitu kertoivat mielenosoitustempauksesta maanantaina.

Jaana Hiltunen

Kuopion kaupunki järjestää koululaisten talvilomaviikolla Hyperhiihtoloman, jossa on tarjolla kymmeniä ilmaistapahtumia nuorille.

Kulttuuriareena 44:ssä järjestetään muun muassa kaksipäiväinen Tee-Se-Itse-mielenosoitus, johon on 13 vuoden ikäraja tapahtuman provosoivasta luonteesta johtuen.

Jos on ikäraja tarpeen itse mielenosoituksen tekemisessä, poikkeaa jo mielenosoituksen lehdistötiedotekin virallisten tahojen totutusta viestintälinjasta. Tiedote on paikoin sen verran kovaa kamaa, että tekstiä voi luonnehtia totaalisen alatyyliseksi.

Kulttuuriareena 44:n nuoriso-ohjaaja ja mielenosoitusprosessista opinnäytetyönsä tekevä Janne Kuitu sanoo, että mielenosoituksen tarkoitus onkin ärsyttää ja sitä kautta herättää miettimään.

Tiedote jaettiin Hyperhiihtoloman infotilaisuudessa maanantaina. Tiedotteen tekoon ovat osallistuneet myös nuoret

Liite 17

Savon Sanomat 9.3.2011

KESKIVIKKONA 9.3.2011
**SAVON
 SANOMAT**

Ensimmäisenä päässä oli visio, että sinne pitää saada siarpää ja sitten hakaristi. »

ÄÄNESSÄ Kukkonen.
 "Sanallistamishuoneessa" osallistajat salvat kertoa, mikä maailmassa on heidän mielestään pielessä. Vuorossa tällä kertaa Anna-Linnea

KUOPIO

Ilkka Ritvanen

Hämärän huoneen seinät on tapetoitu muun muassa kantaa ottavilla julisteilla, diktaattorien kuvilla ja leh-tilekkeillä. Katosta roikkuu hirtetty nalle, jonka sisälmykset roikkuvat ulkona.

Huoneen keskellä on punaisella valolla valaistu irtileikattu sian pää, joka lähemmin tarkasteltuna paljastuu aidoksi. Televisiossa pyörii lyhyt video, jolla muun muassa edesmennyt uusnatsi **Pekka Siitoin**, tosi-tv-tähti **Nina Mikkonen** ja funda-

Tarkoituksena on tutkia, voidaanko taiteen avulla parantaa mielipiden esilletuloa.”

e Kuitu

mentalistikristityt kertovat mielipiteitään homoista ja maahanmuuttajista.

Nurkassa mölisee ja kalistuttelee pulloja ”asunnon paska”, millä nimellä nuorisotyöntekijä **Janne Kuitu** esittelee hahmonsia. Kuitu on ollut ideoimassa Tee-Se-Itse-Mielenosoitukseksi nimettyä tapahtumaa.

– Ensimmäisenä päässä oli visio, että sinne pitää saada sianpää ja sitten hakaristi, hän kertoo huoneen sisutuksesta.

Huoneen tarkoituksena on provosoida nuoria ajattelemaan. Materiaali on osin nuorten ja työtekijöiden etsimää ja osin Oikeutta elämille -järjestön ja Savon Setan tuomaa. Amnystyltä pyydettiin materiaalia, mutta se ei ehtinyt tapahtumaan.

– Se on jokaisen oma asia, mitä näistä ajattelee. Kaikessa haetaan vain sitä omaa ajattelua, Kuitu sanoo.

Sen verran kovaa kamaa on esillä, että Kuitu pitää 13 vuoden ikärajaa perusteltuna Kulttuuriareena 44:ssä järjestettävään tapahtumaan.

Ajatukset esiin

Seuraavassa huoneessa tunnelma on toinen. Tanssitaiteilija

Sianpää sai paljon huomiota. Jotkut toivat kaverinsakin katsomaan.

Johanna Keinänen kannustaa nuoria jatkamaan mikrofoniniin vuorollaan lausetta ”minä en kestä sitä, että...”

– Minä en kestä sitä, että ihmiset on rasisteja, sanoo joku.

Toinen taas ei kestä pahaa kouluruokaa. Osansa saavat homojen syrjintä, ulkonäkö-paineet ja moni muu asia.

– Minä en kestä sitä, että intissä on joka torstai hernekeittoa, lataa puolestaan **Juha-Pekka Paananen**, joka on paikalla

Anna-Linnea Kukkonen kanssa.

Lauseet litteroidaan koneelle ja tulostetaan rap-lyriikoiksi. Seuraavassa vaiheessa nuoret pääsevät räppäämään valituksen aiheensa musiikin tahdissa.

– Yllätti se, kuinka isoja asioita nuoret ottavat esille. Jos samaa olisi kysytty vanhemmilta, olisivat he varmaan puhuneet pelkästään jostain parkkisakoista, Keinänen

Seinille on kerätty kuvamateriaalia, jonka yhtenä tarkoituksena on provosoida.

sanoo muutaman ryhmän mentyä.

Myöhemmissä pisteissä nuorilla on mahdollisuus kertoa viestinsä yksityisesti videokameralle, samalla lailla kuin *Big Brotherissa*. Toisessa työpajassa taas voi tehdä muun muassa kanta-aottavia liikenne-merkkejä.

– Tarkoituksena on tutkia, voidaanko taiteen avulla parantaa mielipiteiden esilletuloa. Eli lähteekö se alitajunta kela-

lemaan näitä asioita, 15 vuotta nuorisotyöntekijänä työskennellyt Janne Kuitu sanoo.

Mukana on Kulttuuriareena 44 ja Lupa liikkua -projekti. Tänäpäin jatkuvasta tapahtumasta ja siihen liittyvistä pitkäaikaisemmista pienryhmäprojekteista tehdään video.

– On ainakin tarkoituksena näyttää se kaupunginvaltuustolle. Riippuu sitten heidän vastaanottokyvystään, miten sen käy, Kuitu sanoo.

”Ensimmäisenä oli visio, että sinne saada sianpää ja sit hakaristi.”

Juha-Pekka Paananen ja Anna-Linnea Kukkonen olivat positiivisesti yllättyneitä tapahtumasta. Mieleen jäi erityisesti sianpää ja ”ärsykehuoneen” tekstit. Rap-lyriikkatyöpaja oli hyvä idea, mutta tuli vähän yllättäen.

– Just sopiva sellaiselle yläkouluikäiselle nuorelle, parikymppiset arvioivat.

Paananen ja Kukkonen eivät omien sanojensa mukaan ole yhteiskunnallisesti järin aktiivisia. Tapahtuma herätti ajatuksia, mutta kummankaan suunnitelmassa ei ole esimerkiksi eläinaktivistiksi ryhtyminen.

– Asioissa on kuitenkin aina kaksi puolta, pohtii Paananen.

• Tee-Se-Itse-Mielenosoitus Kulttuuriareena 44:ssä tänään klo 14–18. K-13

Pasi Savolainen tuli Kulttuuriareena 44:n roolipolikerhoon, mutta päätyi mielenosoitukseen.

Ärsykeitä ja loikoilua

Hiihtolomaa pysty viettämään monella tavalla, osoittivat Kulttuuriareena 44:n Hyperhiihtoloma-tapahtumat, joissa tarjolla oli ärsykeitä ja elämyksiä.

Tee-Se-Itse-Mielenosoituksessa nuoria kannustettiin ajattelemaan ja vaikuttamaan räväkällä installaatiolla, johon kuului muun muassa natsveja ja aito siampää.

Esille nousseita tunteita pystyi purkamaan erilai-

sisia työpajoissa.

– Mielipiteitä on aivan liian vähän tässä maailmassa, sanoo Pasi Savolainen, joka teki työpajassa aiheesta varoittavan liikennemerkkin.

Kulttuuriareena 44:ssä nähtiin myös elämyksellinen elokuva, jota seurattiin lattialla maaten.

Kuopion kaupungin järjestämän Hyperhiihtolomaviikon tapahtumat jatkuvat tänään.

S2, sivu 13

Toimitus: Sami Vainio (esimies) | Puhelin: (017) 303 111 | Sähköposti: s2@savonsanomat.fi

Ärsykkeillä ajatukset

esiin

Liite 20

Tee-Se-Itse-Mielenosoitus dvd-lyhytelokuva oheisessa muovitaskussa.

© Kuopion kaupungin nuorisopalvelut, Janne Kuitu, 2011

kuvaus ja editointi : Pasi Ruotsalainen

mahdollista yhteydenottoa varten : janne.kuitu@kuopio.fi